

ປະຫວັດຄວາມເປັນມາວຽກງານ ອາຫານ ແລະ ຢ່າ

ປີ 1975-2020

ສອບຖາມຂໍ້ມູນເພີ່ມເຕີມ:

021 214013-4

www.fdd.gov.la

ກົມອາຫານ ແລະ ຢ່າ

ສາລະບານ

ຄໍານຳ	2
ຄວາມເປັນມາ	3-4
ການຈັດຕັ້ງ	5-8
ການພັດທະນາວຽກງານການຢາ	9-18
ການຮັບປະກັນຄຸນນະພາບ ແລະ ຄວາມປອດໄພ	19-22
ການພັດທະນາວຽກງານຄຸ້ມຄອງອາຫານ ແລະ ຢາ	22-24
ດ້ານນິຕິກຳ	25-29
ການພັດທະນາຊັບພະຍາກອນມະນຸດ	30
ການຮ່ວມມືສາກິນ	31-36
ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ	37-41

ຄໍານຳ

ບັນປະທວດຄວາມເປັນມາຄົບຮອບ 45 ປີ (1975-2020) ແລະ ການເຕີບໃຫຍ່ຂະຫຍາຍຕົວຂອງວຽກງານອາຫານ ແລະ ຢາ ດ້ວຍສັງລວມທຸກການເຄື່ອນໄຫວແຫ່ງການປັບປຸງປ່ຽນແປງ ວິວັດທະນາການທາງດ້ານປະລິມານ ແລະ ຄຸນນະພາບ, ພ້ອມຮັດໜ້າທີ່ຕາມພາລະປິດບາດ ເຊິ່ງເປັນໜຶ່ງໃນບັນດາກົມມະຫາພາກ ທີ່ເປັນເສນາທິການໃຫ້ແກ່ລັດຖະມິນຕົກະຊວງສາຫາລະນະສຸກ.

ກ່ອນຈະໄດ້ຈັດພິມບັນປະທວດສະບັບນີ້ ກົມອາຫານ ແລະ ຢາ ດ້ວຍຄົມແນວຄວາມຄົດຈາກພະນັກງານທັງໝົດ ໂດຍສະເພາະພະນັກງານອາວຸໄສ ຜູ້ທີ່ມີບິດຮຽນ ຜ່ານປະສົບການຕົວຈີງ ຈາກກົມການຢາ ໃນເມື່ອກ່ອນ ຈົນກາຍມາເປັນກົມອາຫານ ແລະ ຢາໃນປະຈຸບັນ. ພາຍຫຼັງລັດຖະບານຂອງ ສປປ ລາວ ເປີດກ່າວງກົມໄກເສດຖະກິດການຕະຫຼາດ ເຮັດໃຫ້ການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ມີການຂະຫຍາຍຕົວຢ່າງໄວ ໃນຂົງເຂດວຽກງານດ້ານອາຫານ ແລະ ຢາ ທາງພາກລັດ ແລະ ເອກະຊົນ ເຊັ່ນ: ໂຮງງານ, ບໍລິສັດ ແລະ ສະຖານທີ່ບໍລິການດ້ານອາຫານ ແລະ ຢາ ດ້ວຍການ ສະໜອງໃຫ້ແກ່ສັງຄົມຢ່າງກ້ວາງຂວາງ. ຄວງຄຸ້ກັບຈຸດິ ຍັງມີບາງຂໍຈໍາກັດດ້ານການຄຸ້ມຄອງຂອງພາກລັດທີ່ຍັງບໍ່ທັນທີ່ເຖິງ ຍັງມີຄວາມຈໍາກັດພະນັກງານດ້ານປະລິມານ ແລະ ຄຸນນະພາບ, ລວມທັງງົບປະມານ ແລະ ພາຫະນະອັນຈໍາເປັນຈໍານວນໜຶ່ງ.

ເພື່ອພັດທະນາວຽກງານອາຫານ ແລະ ຢາ ໃຫ້ມີຄວາມກ້າວໜ້າຢ່າງບໍ່ຢຸດຢັ້ງ, ກົມອາຫານ ແລະ ຢາໄດ້ສ້າງນະໂຍບາຍແຫ່ງຊາດດ້ານຢາ, ນະໂຍບາຍແຫ່ງຊາດວ່າດ້ວຍຄວາມປອດໄພຂອງອາຫານ, ໂດຍໄດ້ມີການປັບປຸງ ແລະ ພັດທະນາບັນດາໂຄງການຕ່າງໆ ທີ່ໄດ້ຮັບການສະໜັບສະໜູນທຶນຮອນຈາກສາກົນ ຈຶ່ງໄດ້ມີການສ້າງກິດ ຫ້າຍວ່າດ້ວຍຢາ ແລະ ຜະລິດຕະພັນການແພດຂຶ້ງເປັນກົດໝາຍສະບັບທຳອິດຂອງຂະແໜງການສາຫາລະນະສຸກ, ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍອາຫານ ແລະ ບັນດານີຕິກຳລຸ່ມກົດໝາຍ. ນອກນັ້ນ ກໍ່ມີການພັດທະນາຍົກລະດັບພະນັກງານວິຊາການໂດຍຜ່ານການຝຶກອົບຮົມສໍາມະນາຈາກພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ, ຈຶ່ງເຮັດໃຫ້ວຽກງານອາຫານ ແລະ ຢາ ດ້ວຍການເຕີບໃຫຍ່ຂຶ້ນທີ່ອລະກ້ວ.

ດັ່ງນັ້ນ, ບັນປະທວດຄວາມເປັນມາ ດ້ານອາຫານ ແລະ ຢາ ທີ່ໄດ້ຈັດພິມ ສະບັບນີ້ ອາດມີຂໍຂາດຕົກປິກຜ່ອງ, ກົມອາຫານ ແລະ ຢາ ຍືນດີຮັບຂໍສະເໜີແນະ ແລະ ຄໍາຕໍາມີສິ່ງຂ່າວຂອງບັນດາທ່ານ ຜູ້ອ່ານ ເຊິ່ງຈະເປັນປະໂຫຍດໃຫ້ແກ່ການປັບປຸງ ແລະ ຈັດພິມຄັ້ງຕໍ່ໄປ ໃຫ້ມີເນື້ອໃນຄົບຖ້ວນ ແລະ ສົມບູນກວ່າເກົ່າ.

I. ຄວາມເປັນມາ

ຢາແມ່ນນຶ່ງໃນສັບດໃຈພື້ນຖານຂອງການດໍາລົງຊີວິດຂອງຄົນເຮົາ ດັ່ງນັ້ນລັດຖະບານຂອງທຸກປະເທດກໍລວມແຕ່ ທີ່ສໍາຄັນໃນການຮັບປະກັນໃຫ້ມີຢາ ເພື່ອຮັບໃຊ້ແຕ່ການເປົ່າແຍງດູແລສຸຂະພາບຂອງປະຊາຊົນຂອງຕົນ ພ້ອມກັນນັ້ນຢາ ດັ່ງກ່າວກໍຈະຕ້ອງມີຄຸນນະພາບ, ປອດໄພ ແລະ ມີປະສິດທິພາບ. ໄປຄຽງຄຸ້ມກັບປາແລ້ວ ອາຫານກໍແມ່ນປັດໃຈນຶ່ງທີ່ຂາດ ບໍ່ໄດ້ສໍາລັບມະນຸດເຮົາແຕ່ການທີ່ມີຢາ ແລະ ອາຫານທີ່ບໍ່ປອດໄພ ແລະ ຂາດຄຸນນະພາບກໍຈະນຳໄປສູ່ການເຈັບເປັນຂອງ ຄົນເຮົາເຊັ່ນກັນ. ໂດຍເຫັນໄດ້ໄພຂັ້ນຕະລາຍດັ່ງກ່າວກະຊວງສາຫາລະນະສຸກຈີ່ໄດ້ຖືເອົາວຽການຄຸ້ມຄອງອາຫານ ແລະ ຢາ ເປັນວຽການນຶ່ງທີ່ສໍາຄັນພ້ອມນັ້ນກໍໄດ້ປັບປຸງ ແລະ ພັດທະນາຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ ໂດຍສະເພາະແມ່ນໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບການ ຂະຫຍາຍຕົວຂອງເສດຖະກິດ ແລະ ສັງຄົມຂອງ ສປປ ລາວເຮົາເປັນແຕ່ລະໄລຍະ.

ກ່ອນປີ 1975, ທັງຢູ່ເຂດປິດປ່ອຍກໍຄືຢູ່ເຂດປິກຄອງວຽງຈັນ ວຽການດັ່ງກ່າວບໍ່ໄດ້ກວມເອົາວຽການຄຸ້ມຄອງ ອາຫານ, ສໍາລັບຢູ່ເຂດວຽງຈັນ ວຽການການຢາແມ່ນນອນຢູ່ພາຍໃຕ້ການບັນຊາຂອງ ກົມເພັດຊະກຳແຫ່ງຊາດ ສ່ວນຢູ່ ເຂດປິດປ່ອຍວຽການດັ່ງກ່າວ ແມ່ນນອນຢູ່ພາຍໃຕ້ການນຳພາ ແລະ ຄຸ້ມຄອງຂອງຫ້ອງການສາຫາລະນະສຸກເຂດ.

ພາຍຫຼັງທີ່ປະເທດຊາດໄດ້ຮັບການປິດປ່ອຍ ວຽການການຢາແມ່ນຢູ່ພາຍໃຕ້ການຄຸ້ມຄອງຂອງກົມການຢາ ແລະ ການພັດທະນາວຽການຢາໃນໄລຍະນັ້ນແມ່ນສຸມໃສ່ການຮັບປະກັນການມີຢາ (ການສະໜອງຢາ) ໃຫ້ແກ່ສະຖານ ບໍລິການຂອງຂະແໜງການສາຫາລະນະສຸກເທົ່ານັ້ນ. ສໍາລັບວຽການຄຸ້ມຄອງຄວາມປອດໄພຂອງອາຫານ ຈົນຮອດປີ 1990 ຈຶ່ງມີການລືເລີ່ມສ້າງຕັ້ງຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງອາຫານ ແລະ ຢາ ແລະ ໃນປີ 1994 ໄດ້ໂຮມເອົາຫ້ອງການ ຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງອາຫານແລະຢາເຊົ້າກັບກົມການຢາ ແລະ ສ້າງຕັ້ງເປັນກົມອາຫານ ແລະ ຢາ ຈົນເຖິງທຸກວັນນີ້.

ເມື່ອຫວັນຄົນເຖິງປະຫວັດສາດໃນການພັດທະນາວຽການຄຸ້ມຄອງອາຫານ ແລະ ຢາ ນັບແຕ່ປະເທດຊາດໄດ້ ຮັບການປິດປ່ອຍເປັນຕົ້ນມາ ວຽການດັ່ງກ່າວ ແມ່ນໄດ້ຖືກປັບປຸງ ແລະ ບ່ຽນແປງເປັນແຕ່ລະໄລຍະ ເພື່ອໃຫ້ສອດຄ່ອງ ກັບສະພາບການປ່ຽນແປງທາງດ້ານນະໂຍບາຍຂອງລັດຖະບານ.

ນັບແຕ່ປີ 1975-1985 ວຽການການຢາຕົ້ນຕໍ່ແມ່ນວຽການການສະໜອງຢາໃຫ້ແກ່ໂຮງໝໍຂັ້ນຕ່າງໆ ໃນຂອບເຂດທີ່ວປະເທດໃນຮູບແບບການຄຸ້ມຄອງແບບລວມສູນ ແລະປະຕິບັດນະໂຍບາຍ ແບບບໍລິຫານເກື້ອກຸນ, ຫ້າຍຄວາມ ວ່າແມ່ນນອນຢູ່ພາຍໃຕ້ການປິ່ນປົວ ແລະ ຮັບຢາ ໂດຍບໍ່ໄດ້ເສຍຄ່າ. ໃນປີ 1982 ໄດ້ມີການແຍກວຽການການສະໜອງຢາອອກຈາກກົມການຢາໂດຍມີການສ້າງຕັ້ງ ພາກສວ່ນຄຸ້ມຄອງວັດຖຸການຢາຂຶ້ນເພື່ອຮັດໜ້າທີ່ໃນການຄຸ້ມຄອງບໍລິຫານ ວຽການສະໜອງຢາໂດຍວິກີ່ ສ່ວນກົມການຢາແມ່ນໄດ້ມາຮັດໜ້າທີ່ໃນການຄຸ້ມຄອງມະຫາພາກ.

ເລີ່ມແຕ່ປີ 1986 ເປັນຕົ້ນມາ, ສູນກາງພັກໄດ້ມີມະຕິຫັນປ່ຽນຈາກກົມໄກກົມຄຸ້ມຄອງແບບບໍລິຫານເກື້ອກຸນ ມາເປັນ ການຄຸ້ມຄອງແບບໄລ່ລຽງທຸລະກິດ ໂດຍປະຕິບັດຕາມມະຕິດັ່ງກ່າວ, ກະຊວງສາຫາລະນະສຸກ ຈຶ່ງໄດ້ມີນະໂຍບາຍ ແລະ ວາງແຜນຍຸດທະສາດ ເພື່ອປັບປຸງວຽການການຢາໃຫ້ໄປຕາມທິດຂອງ ກົມໄກໃໝ່ຄື ຈາກການຮັບ-ຈ່າຍລ້າ ໃນ ເມື່ອກ່ອນ ມາເປັນການໄລ່ລຽງແບບທຸລະກິດ, ໂດຍສະເພາະທຸລະກິດຮ້ານຂາຍຢາ ໄດ້ເລີ່ມມີການຫັນປ່ຽນ ແລະ ຂະຫຍາຍຕົວຢ່າງໄວວາ ໃນຂອບເຂດທີ່ວປະເທດ.

ສໍາລັບວຽກງານການປາກໍແມ່ນວຽກງານໜຶ່ງທີ່ມີຄວາມຫຍຸ້ງຍາກສັບສົນ ໃນການທັນປ່ຽນໄປຕາມກິນໄກດັ່ງກ່າວ ເພະວ່າ ໃນໄລຍະຜ່ານມາພະນັກງານ, ທະຫານ, ຕໍ່ຫຼວດ ແລະ ປະຊາຊົນບັນດາເຜົ່າ ແມ່ນເລີຍຊັນກັບການປິ່ນປົວແບບບໍ່ເສຍຄ່າ. ເຖິງແນວໃດກໍ່ຕາມ, ດ້ວຍການຕັດສິນໃຈສູງ ຂອງກົມການຍຳໃນເວລານັ້ນ ກໍ່ໄດ້ຄົນ ຄ້ວາ ແລະ ວາງນະໂຍບາຍ ຂອງຕົນອອກ ໃນການຜັນຂະຫຍາຍກິນໄກດັ່ງກ່າວໃຫ້ໄປຕາມທິດຂຶ້ນຂອງຂັ້ນເທິງ ຊຶ່ງມັນສະແດງອອກໃນການປັບປຸງ ແລະ ພັດທະນາໃນແຕ່ລະດ້ານໃຫ້ດີຂຶ້ນ ເທື່ອລະກ້ວເຊັ່ນ: ດ້ານການຈັດຕັ້ງ, ດ້ານເສດຖະກິດການຢາ, ດ້ານນິຕິກໍາ, ດ້ານການຍິກລະດັບບຸກຄະລາກອນ, ດ້ານການຮ່ວມມືທັງພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ ແລະ ອື່ນໆ.

ເລີ່ມແຕ່ປີ 1986-1992, ວຽກງານການຢາ ໄດ້ມີການຂະຫຍາຍຕົວຢ່າງເປັນຮູບປະທໍາ ຕາມກິນໄກໄລ່ລຽງ ເສດຖະກິດ, ຊຶ່ງສະແດງອອກ ໃນວຽກງານປັບປຸງ ແລະ ຂະຫຍາຍການຈັດຕັ້ງທີ່ປະກອບດ້ວຍກົມການຢາ, ສູນຄຸ້ມຄອງວັດຖຸການຢາ, ບັນດາບໍລິສັດການຢາຂ້າ-ຂອອກ, ບັນດາຮ້ານຂາຍຢາ ແລະ ສ້າງຕັ້ງຫ້ອງການຂອງຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງອາຫານ ແລະ ຢາ ຂຶ້ນ. ນອກຈາກນັ້ນ, ການພົວພັນ ແລະ ຮ່ວມມືກັບຕ່າງປະເທດ ໄດ້ມີບາດກ້າວໃໝ່ຂະຫຍາຍຕົວໂດຍສະເພາະ ແມ່ນການລີເລີ່ມ ສ້າງບັນຊີຢາຈໍາເປັນ ພື້ນຖານແຫ່ງຊາດສະບັບທໍາອິດຂຶ້ນ ໂດຍການສະໜັບສະໜູນຈາກອົງການອະນໄມໂລກ.

ໃນຊູມປີ 1992 ຫາ 2000, ກະຊວງສາຫາລະນະສຸກ ໄດ້ສືບຕໍ່ປັບປຸງ, ຂັບຂ້ອນ ການຈັດຕັ້ງ ຂອງວຽກງານຄຸ້ມຄອງອາຫານ ແລະ ຢາ ໃຫ້ມີຄວາມເຂັ້ມແຂງ ທັງທາງດ້ານປະລິມານ ແລະ ຄຸນນະພາບ ຄື: ໃນປີ 1993 ລັດຖະບານ ໄດ້ຮັບຮອງເອົານະໂຍບາຍແຫ່ງຊາດດ້ານຢາ ຊຶ່ງເປັນກົດໝາຍຮັນໃໝ່ຂອງວຽກງານຄຸ້ມຄອງແລະ ໃນປີ 1994 ໄດ້ລວມເອົາວຽກງານຄຸ້ມຄອງຢາ ແລະ ຄຸ້ມຄອງອາຫານໃຫ້ເປັນການຈັດຕັ້ງຕຽວ, ຈາກກົມການຢາ ໃນເມື່ອກ່ອນມາເປັນກົມອາຫານ ແລະ ຢາ ເພື່ອຄຸ້ມຄອງວຽກງານອາຫານ ແລະ ຢາ ໃຫ້ມີປະສິດທິຜົນກວ່າເກົ່າ. ເພື່ອແນໃສ່ການປັບປຸງຄຸນນະພາບ, ຄວາມປອດໄພຂອງຢາ ແລະ ນໍາໃຊ້ຢາສົມເຫດສົມຜົນ ໂດຍການສະໜັບສະໜູນຂອງອົງການຊີດາ ແຫ່ງປະເທດສະວິເດັນ, .

ແຕ່ປີ 2000 ຫາ 2020 ເພື່ອໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບສະພາບການຕົວຈີງ ທາງດ້ານເສດຖະກິດ-ສັງຄົມພາຍໃນປະເທດ ກໍ່ຄືພາກພື້ນ ກົມອາຫານ ແລະ ຢາ ໄດ້ສ້າງບັນດານິຕິກໍາຫຼາຍສະບັບເພື່ອເປັນ ເຄື່ອງມີໃນການຄຸ້ມຄອງອາຫານ ແລະ ຢາ ເຊັ່ນ: ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍຢາ ແລະ ພະລິດຕະພັນການແພດໃນປີ 2000 ຊຶ່ງເປັນກົດໝາຍສະບັບທໍາອິດຂອງຂະໜາງການສາຫາລະນະສຸກ ແລະ ໄດ້ຮັບການປັບປຸງຄືນໃນປີ 2011, ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍອາຫານໃນປີ 2004 ແລະ ໄດ້ຮັບການປັບປຸງຄືນໃນປີ 2013, ດໍາລັດ, ບັນດາຂໍ້ກໍານົດ ຕ່າງໆ ດ້ານອາຫານ ແລະ ຢາ ຫຼາຍກວ່າ 20 ສະບັບ. ພ້ອມກັນນີ້ ນະໂຍບາຍແຫ່ງຊາດດ້ານຢາ ກໍ່ໄດ້ຖືກປັບປຸງຄືນໃນປີ 2003 ແລະ ດໍາລັດວ່າດ້ວຍຂັບພະຍາກອນທຳມະຊາດທີ່ເປັນຢາ ກໍ່ໄດ້ສ້າງຂຶ້ນໃນປີດຽວກັນນີ້ ຈາກນັ້ນໃນປີ 2009 ກໍ່ໄດ້ສ້າງນະໂຍບາຍແຫ່ງຊາດວ່າດ້ວຍຄວາມປອດໄພຂອງອາຫານ. ເພື່ອໃຫ້ແທດໝາຍກົມການຂະຫຍາຍຕົວຂອງວຽກງານສາຫາລະນະສຸກ ໂດຍສະເພາະວຽກງານອາຫານ ແລະ ຢາ. ພາຍຫຼັງກົດໝາຍທັງສອງສະບັບໄດ້ຮັບການປັບປຸງຄືນ ສະນັ້ນ, ບັນດານິຕິກໍາລຸ່ມກົດໝາຍກໍ່ໄດ້ຮັບການປັບປຸງເຊັ່ນຕຽວກັນ.

ຕະລອດໄລຍະເວລາ 45 ປີທີ່ຜ່ານມາຖືໄດ້ວ່າວຽກງານຄຸ້ມຄອງອາຫານ ແລະ ຢາໄດ້ມີການພັດທະນາຢ່າງຕໍ່ເນື້ອງ ແລະ ເປັນພື້ນຖານໃຫ້ແກ່ການກ້າວໄປໃນອະນາຄົດຂ້າງໜ້າຢ່າງໜັກແໜ້ນ.

II. ການຈັດຕັ້ງ

ໃນປີ 1975 ພາຍຫລັງທີ່ປະເທດຊາດໄດ້ຮັບການປິດປ່ອຍທົ່ວປະເທດຢ່າງສົມບູນ ແລະ ໄດ້ສະຖາປະນາ ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ ກະຊວງສາທາລະນະສຸກ ໄດ້ປ່ຽນຊື່ ຈາກກົມເພສັດຊະກຳ ແຫ່ງຊາດ ມາເປັນ ກົມການປາ.

ປີ 1976 ສະຖາບັນຄົ້ນຄ້ວາປາພື້ນເມືອງ ໄດ້ຮັບການສ້າງຕັ້ງຂຶ້ນ ຂຶ້ງມີພາລະບົດບາດໃນການ ຄົ້ນຄ້ວາ ແລະ ລວບລວມບັນດາບົດຮຽນການແພດພື້ນເມືອງ, ຕໍາລາປາ ແລະ ຕື່ນໄມ້ເປັນປາ ເພື່ອປະກອບ ສ່ວນເຂົ້າໃນການກັນ ແລະ ບັນປົວພະຍາດ ໄປຄຸ້ກັບການນຳໃຊ້ຢາໝວງ. ເພື່ອຮັດໃຫ້ວຽກງານຄຸ້ມຄອງການປາແທດໝາຍ ສອດຄ່ອງກັບ ສະພາບການຕົວຈິງ ແລະ ໃຫ້ມີປະສິດທິຜົນກວ່າເກົ່າ.

ປີ 1983 ເພື່ອໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບຫຼັກການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ເງື່ອນໄຂຄວາມເປັນຈິງຂອງສັງຄົມ ກະຊວງ ສາທາລະນະສຸກ ໄດ້ປັບປຸງກົງຈັກການຈັດຕັ້ງຂອງວຽກງານການປາຄົນໃໝ່, ຂຶ້ງປະກອບດ້ວຍສອງພາກສ່ວນຄື: ກົມການປາ ແລະ ຄະນະຄຸ້ມຄອງວັດຖຸການປາ. ກົມການປາຕັ້ງຢູ່ບ້ານທາດຂາວກ່ອນທີ່ຈະຍົກຍ້າຍມາຢູ່ສ້າງເບີ 4 ທີ່ບ້ານສີເມືອງ ແລະ ມີພາລະບົດບາດຄຸ້ມຄອງມະຫາພາກດ້ານປາ ແລະ ເຮັດໜ້າທີ່ສ້າງຂໍກຳນົດ ກົດລະບຽບ ເພື່ອຄຸ້ມຄອງ ທຸລະກິດຜະລິດ, ນຳເຂົ້າ-ສິ່ງອອກ ແລະ ຈຳໜ່າຍປາ ແລະ ອຸປະກອນການແພດ ຂຶ້ງປະກອບດ້ວຍ 4 ພະແນກການ ສ່ວນຄະນະຄຸ້ມຄອງວັດຖຸການປາແມ່ນນຳໃຊ້ອາຄານເດີມຂອງກົມເພສັດຊະກຳ ເຮັດໜ້າທີ່ໃນການຈັດຫາ ແລະ ສະໜອງປາໃຫ້ແກ່ບັນດາໂຮງໝໍໃນຂອບເຂດທົ່ວປະເທດ.

ໃນປີ 1986 ໂຮງງານຜະລິດປາເລກ 3 ຫຼື ສູນພັດທະນາການປາ (Pharmaceutical Development Center (PDC)) ກໍໄດ້ຮັບການສ້າງຕັ້ງຂຶ້ນຢູ່ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ ໂດຍການຊ່ວຍເຫຼືອລ້າ ຈາກລັດຖະບານ ແລະ ປະຊາຊົນຢືນຢັນ.

ໃນປີ 1987-1988 ກົມການປາ ໄດ້ສ້າງຕັ້ງຫ້ອງວິໄຈຄຸນນະພາບຢາຂຶ້ນ ຂຶ້ງມີທີ່ຕັ້ງຢູ່ຕີກສາມຊັ້ນມະຫາ ວິທະຍາໄລ ແພດສາດ ໃນເວລານັ້ນການເຄື່ອນໄຫວຍັງມີຄວາມຈຳກັດຢູ່ ເນື່ອງຈາກວ່າຍັງຂາດພະນັກງານວິຊາການ, ອຸປະກອນຫ້ອງທິດລອງ ແລະ ບົດຮຽນຕ່າງໆ.

ປີ 1989 ພາກສ່ວນຄຸ້ມຄອງວັດຖຸການປາໄດ້ຫັນເປັນລັດວິສາຫະກິດສະໜອງປາຂຶ້ງເອັນວ່າບໍລິສັດການປາຂອງ ລັດ LAO PHARMESCO ຂຶ້ງປະກອບມີພະນັກງານ ແລະ ວັດຖຸອຸປະກອນທັງໝົດລວມທັງສ້າງເລກ 1 ແລະ ເລກ 4 ຕັ້ງຢູ່ ຄຸ້ມບ້ານສີເມືອງ, ສາງເລກ 2 ຕັ້ງຢູ່ເຂດທາດຫຼວງ ແລະ ສາງເລກ 3 ຕັ້ງຢູ່ ຄຸ້ມບ້ານທີ່ສ້າງນາງ ສ່ວນສາງເລກ 3 ໄດ້ຫັນໄປເປັນກຳມະສິດຂອງເອກະຊົນ.

ໃນເວລາດຽວກັນຄືປີ 1989 ກໍໄດ້ສ້າງຕັ້ງບໍລິສັດຫຼັນສ່ວນລັດເອກະຊົນຂຶ້ງເອັນວ່າ MEMESCO ໂດຍນຳໃຊ້ ພະນັກງານ ແລະ ອາຄານຮ້ານຂາຍປາລັດທີ່ຕັ້ງຢູ່ຄຸ້ມສີຫອມເປັນສໍານັກງານຂຶ້ງມາຮອດປີ 1991 ບໍລິສັດດັ່ງກ່າວກຳໄດ້ ຫັນເປັນກຳມະສິດຂອງເອກະຊົນ.

ທ່ານ ດຣ. ຄໍາຜາຍ ລັດສະໜີ

ອາດີດລັດຖະມົນຕີຊ່ວຍວ່າການກະຊວງສາທາລະນະສຸກ
ຊື້ນໍາວຽກງານການປາ ທັງເປັນປະທານຄະນະກໍາມະທິການ
ອາຫານ ແລະ ປາ ແຕ່ປີ 1990-1997

ທ່ານ ສິມລິດ ສີດທິແດດ
ອາດີດ ຮອງຫົວໜ້າກົມການປາ
ແຕ່ປີ 1975-1982

ທ່ານ ສຈ. ດຣ. ພຽນພັນ ພິມເສນາ
ອາດີດ ຮອງຫົວໜ້າກົມການປາ ແຕ່ປີ 1976-79
ອາດີຫົວໜ້າກົມການປາ ແຕ່ປີ 1980-1989

ທ່ານ ແກ້ວ ສີລິວົງ
ອາດີດ ຮອງຫົວໜ້າກົມການປາ
ແຕ່ປີ 1976-1981

ທ່ານ ດຣ. ວັດສະໜີ ວົງສັກ
ອາດີດ ຮອງຫົວໜ້າກົມການປາ
ແຕ່ປີ 1982-1990

ທ່ານ ດຣ. ສູວັນ ກ. ພິມິດ
ອາດີດ ຮອງຫົວໜ້າກົມການປາ
ແຕ່ປີ 1983-1984

ທ່ານ ດຣ. ກອງວົງ ຈຸນລະມຸນຕີ

ວ່າງານທີ່ວ່າງກິມວານປາ ປີ 1990
ຫົວໜ້າກິມວານປາ ປີ 1991-93, ຮອງທີ່ວ່າງກິມ
ອາຫານ ແລະ ປາ ແຕ່ປີ 1994-99

ທ່ານ ດຣ. ຈັດທະຄາດ ປະພັດສະລາງ

ອາດີດ ຮອງທີ່ວ່າງກິມວານປາ
ແຕ່ປີ 1991-1994

ທ່ານ ດຣ. ວິໄລວັງ ພິມມະສອນ

ຄະນະກິມອາຫານ ແລະ ປາແຕ່ປີ 1993-96
ຫົວໜ້າກິມອາຫານ ແລະ ປາແຕ່ປີ 1997-2007

ທ່ານ ດຣ. ສີມທະວີ ຈາງວິສິມມິດ

ຮອງທີ່ວ່າງກິມອາຫານ ແລະ ປາ ແຕ່ປີ 1997-2004
ຮັກສາການຫົວໜ້າກິມອາຫານ ແລະ ປາ ແຕ່ປີ 2005-2006
ຫົວໜ້າກິມ ອາຫານ ແລະ ປາ ແຕ່ປີ 2007-2021

ທ່ານ ດຣ. ສະຫວັງອົງ ດວງສະຫວັນ

ຮອງທີ່ວ່າງກິມອາຫານ ແລະ ປາ
ແຕ່ປີ 2000-2011

ທ່ານ ດຣ. ນ. ລ້າພອນ ສີຫາຄັງ

ຮອງທີ່ວ່າງກິມອາຫານ ແລະ ປາ ແຕ່ປີ
2000-2017

ທ່ານ ດຣ. ສີວົງ ແສງອາລຸມແດດ

ຮອງທີ່ວ່າງກິມອາຫານ ແລະ ປາ ແຕ່ປີ 2000-2019

ໃນປີ 1990 ອີງຕາມຄວາມຮຽກຮ້ອງຕ້ອງການວຽກງານຄຸ້ມຄອງຄຸນນະພາບອາຫານ ແລະ ຢາ, ກະຊວງສາທາລະນະສຸກ ໄດ້ສ້າງຕັ້ງສູນວິຈາຢັ້ນ ແລະ ໄດ້ປັບປຸງສູນວິຈາຢາ ໃຫ້ເປັນສູນວິຈາອາຫານ ແລະ ຢາ ຂຶ້ນໃນປີ 1995 ດ້ວຍການນຳໃຊ້ທຶນຂອງລັດຖະບານ ສປປ ລາວ ແລະ ການປະກອບເຄື່ອງມື ແລະ ອຸປະກອນຫ້ອງທິດລອງ ໂດຍລັດຖະບານ ສະວິເດັນ ພາຍໃຕ້ໂຄງການ Sida ແລະ ໄດ້ຮັບທຶນຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານອຸປະກອນຈາກອົງການ FAO ລວມທັງການຊ່ວຍເຫຼືອລ້າຈາກ UNODC (UNDCP).

ໃນປີ 1990 ເພື່ອໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບການຂະໜາຍຕົວ ແລະ ການພັດທະນາທາງດ້ານເສດຖະກິດ-ສັງຄົມໃນໄລຍະ ໃໝ່, ລັດຖະບານ ຈຶ່ງໄດ້ຕິກລົງສ້າງຕັ້ງຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງອາຫານ ແລະ ຢາ (ຄອຍ) ຕາມມະຕິຕິກລົງຂອງສະພາລັດຖະມິນຕີ ສະບັບເລກທີ 49/ປສລ, ລົງວັນທີ 30/8/90 . ຜ່ານການເຄື່ອນໄຫວວຽກງານມາໃນໄລຍະໜຶ່ງເຫັນວ່າພາລະບົດບາດ ແລະ ຫ້າທີ່ຂອງກົມການຢາ ແລະ ຫ້ອງການປະສານງານຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງອາຫານ ແລະ ຢາ ມີຫຼາຍຢ່າງຊັ້ນອົມກັນ. ດ້ວຍເຫດຜົນດັ່ງກ່າວ, ໃນປີ 1994 ລັດຖະບານຈຶ່ງໄດ້ຕິກລົງໂຮມຫ້ອງການ ຄອຍ ແລະ ກົມການຢາໃຫ້ເປັນການຈັດຕັ້ງດຽວ ເອີ້ນວ່າ ກົມອາຫານ ແລະ ຢາ ຂຶ້ງປະກອບດ້ວຍ 7 ພະແນກເຊັ່ນ: ພະແນກບໍລິຫານ, ພະແນກຄຸ້ມຄອງຢາ, ພະແນກຄຸ້ມຄອງອາຫານ, ພະແນກວັດກາ, ພະແນກຢາເສບຕິດ ວັດຖຸອອກລົດຕໍ່ຈິດ ແລະ ປະສາດ, ພະແນກຂ່າວສານ, ພະແນກຄຸ້ມຄອງສາງ.

ໃນປີ 1998 ສູນສະໜອງຢາ ແລະ ອຸປະກອນການແພດໄດ້ຮັບການສ້າງຕັ້ງຂຶ້ນ ຕາມຂໍ້ຕິກລົງຂອງຫ່ານລັດຖະມິນຕີກະຊວງສາທາລະນະສຸກ ສະບັບເລກທີ 226/ກຊສ, ລົງວັນທີ 14 ຖຸມພາ 1998 ແລະ ພະແນກຄຸ້ມຄອງສາງຂອງກົມໄດ້ມອບໂອນໄປໃຫ້ສູນ. ສູນສະໜອງຢາ-ອຸປະກອນການແພດມີພາລະບົດບາດໃນການສະໜອງຢາ ແລະ ອຸປະກອນການແພດ ໃຫ້ແວ່ນໜີ້ນາມການບິນປົວຕ່າງໆ ໃນຂອບເຂດທີ່ວປະເທດ ດ້ວຍການນຳໃຊ້ງົບປະມານ ຂອງລັດ ແລະ ການຊ່ວຍເຫຼືອຈາກສາກົມ; ພ້ອມກັນນັ້ນ ກ່ຽຍງເຮັດໜ້າທີ່ສ້ອມແປງ, ຕິດຕັ້ງ ເຄື່ອງມື ແລະ ອຸປະກອນການແພດໃຫ້ແກ່ສະຖານບໍລິການສາທາລະນະສຸກຕ່າງໆ.

ມາຮອດປີ 2000 ໄດ້ມີການປັບປຸງອົງປະກອບການຈັດຕັ້ງພາຍໃນກົມອາຫານ ແລະ ຢາ ຈາກ 7 ພະແນກໃນປີ 1996 ມາເປັນ 6 ພະແນກຄື: ພະແນກບໍລິຫານ, ພະແນກຄຸ້ມຄອງຢາ, ພະແນກຄຸ້ມຄອງອາຫານ, ພະແນກວັດກາ, ພະແນກຢາເສບຕິດ ວັດຖຸອອກລົດຕໍ່ຈິດ ແລະ ປະສາດ, ພະແນກຂ່າວສານ.

ສຶກປີ 2004 ຫາ 2005, ກົມອາຫານ ແລະ ໄດ້ປັບປຸງໂຄງຮ່າງການຈັດຕັ້ງຄືນໃໝ່ປະກອບດ້ວຍ 7 ພະແນກເຊັ່ນ: ພະແນກຄຸ້ມຄອງຢາຫຼວງ, ຄຸ້ມຄອງຢາພື້ນເມືອງ, ຄຸ້ມຄອງອາຫານ, ຄຸ້ມຄອງຢາເສບຕິດ, ເຄມີ ແລະ ເຄື່ອງສໍາອາງ, ຄຸ້ມຄອງຄຸນນະພາບ, ຄຸ້ມຄອງຂ່າວສານ ແລະ ພະແນກບໍລິຫານ.

ໃນປີ 2010 ໂຄງຮ່າງການຈັດຕັ້ງກົມອາຫານ ແລະ ໄດ້ປັບປຸງຄືນໃໝ່ປະກອບດ້ວຍ 7 ພະແນກເຊັ່ນ: ພະແນກຄຸ້ມຄອງຢາຫຼວງ, ຄຸ້ມຄອງຢາພື້ນເມືອງ, ຄຸ້ມຄອງອາຫານ, ຄຸ້ມຄອງຢາເສບຕິດ, ເຄມີ ແລະ ເຄື່ອງສໍາອາງ, ຄຸ້ມຄອງການຢາພາກລັດ, ຄຸ້ມຄອງຂ່າວສານ ແລະ ພະແນກບໍລິຫານ.

ໃນປີ 2011 ກອງກວດກາອາຫານ ແລະ ຢາໄດ້ຮັບການສ້າງຕັ້ງຂຶ້ນ ເພື່ອເຮັດໜ້າທີ່ຕິດຕາມ, ຊຸກຍູ້ ແລະ ກວດກາຄຸນນະພາບ - ຄວາມປອດໄພອາຫານ, ຢາ ແລະ ພະລິດຕະພັນການແພດຕາມພາລະບົດບາດ, ຫ້າທີ່ ແລະ ສິດທີ່ກຳນົດໄວ້ໃນຂໍ້ຕິກລົງຂອງລັດຖະມິນຕີກະຊວງສາທາລະນະສຸກວ່າດ້ວຍການຈັດຕັ້ງແລະ ການເຄື່ອນໄຫວຂອງກອງກວດກາອາຫານແລະ ຢາ ສະບັບເລກທີ 542/ກຊສ, ລົງວັນທີ 18 ເມສາ 2010,

ມາຮອດ ປີ 2014 ຄະນະນຳ ກະຊວງສາຫາລະນະສຸກໄດ້ ດັດແວ້ພາລະບົດບາດຄືນໃໝ່ ກອງກວດກາອາຫານ ແລະ ຢ່າ ຕາມຂໍ້ຕົກລົງວ່າດ້ວຍການຈັດຕັ້ງ ແລະ ການເຖືອນເຫຼວຂອງກອງກວດກາອາຫານ ແລະ ຢ່າ ສະບັບເລກທີ 1154 /ສທ, ລົງວັນທີ 15 ພຶດສະພາ 2014 , ໂດຍໃຫ້ຂຶ້ນກັບສາຍງານຂອງກົມກວດກາ.

ໃນປີ 2020 ກະຊວງສາຫາລະນະສຸກ ໄດ້ກຳນົດໃຫ້ ກອງກວດກາອາຫານ ແລະ ຢ່າຂຶ້ນກັບສາຍງານຂອງກົມອາຫານ ແລະ ຢ່າ ຕາມ ຂໍ້ຕົກລົງວ່າດ້ວຍການຮັບຮອງເອົາການປັບປຸງແຜນງານ, ແຜນງານຍ່ອຍ ແລະ ໂຄງການ ເຊົ້າ ໃນແຜນພັດທະນາສາຫາລະນະສຸກ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX (2021-2025) ສະບັບເລກທີ 0501/ສທ, ລົງວັນທີ 24 ກຸມພາ 2020.

ນອກນັ້ນ ກົມອາຫານ ແລະ ຢ່າ ຍັງໄດ້ຄຸ້ມຄອງ ແລະ ຊື້ນໍາລວມດ້ານມະຫາພາກສາຍອາຫານ ແລະ ຢ່າ ທີ່ປະກອບດ້ວຍບັນດາສູນ ແລະ ໂຮງງານຜະລິດຢາ ຊົ່ງແຕ່ລະພາກສ່ວນມີການຈັດຕັ້ງ ແລະ ພາລະບົດບາດເປັນຂອງຕົນເອງ ລວມມີ: ສູນວິຈາອາຫານ ແລະ ຢ່າ, ສູນສະໜອງຢາ-ອຸປະກອນການແພດ, ສູນຄົ້ນຄ້ວາຢາພື້ນເມືອງ, ໂຮງງານຜະລິດຢາ ເລກ 2 ແລະ ໂຮງງານຜະລິດຢາ ເລກ 3 ນອກນັ້ນ ຍັງໄດ້ຊື້ນໍາຂະແໜງອາຫານ ແລະ ຢ່າ ແຂວງ ໃນຂອບເຂດທີ່ວປະເທດ.

ຕະລອດໄລຍະເວລາ 45 ປີທີ່ຜ່ານມາ ຖືໄດ້ວ່າວຽກງານອາຫານ ແລະ ຢ່າໂດຍສະເພາະແມ່ນ ວຽກງານການຢາແມ່ນປ່ຽນແປງເປັນແຕ່ລະໄລຍະ ແລະ ການປ່ຽນແປງຕັ້ງກ່າວບາງຄັ້ງກໍປະສົບຄວາມສໍາເລັດແຕ່ບາງຄັ້ງກໍພົບຂໍ້ຫຍຸ້ງຍາກ ເຊິ່ງສະພາບການທັງໝົດ ໄດ້ເປັນບົດຮຽນໃຫ້ແວ້ການປັບປຸງ ແລະ ພັດທະນາວຽກງານດ້ານອາຫານ ແລະ ຢ່າ ຂອງ ສປປ ລາວ.

III. ການພັດທະນາວຽກງານການປາ

ກ. ຮັບປະກັນການມີຢາ ແລະ ເຂົ້າເຖິງຢາ

1. ວຽກງານຄຸ້ມຄອງ ແລະ ສິ່ງເສີມການຜະລິດ

1.1. ການຜະລິດຢູ່ຂົງເຂດລັດ

ແຕ່ປີ 1975 ຫາ 1980, ທີ່ວປະເທດ ມີໂຮງງານຜະລິດຢາ ຂະໜາດນ້ອຍພຽງແຕ່ 2 ແຫ່ງ: ໂຮງງານຜະລິດຢາເລກ 1 ແລະ ເລກ 2. ການຜະລິດຢາໃນໄລຍະນີ້ ແມ່ນປະຕິບັດຕາມກົດໄກບໍລິຫານເກົ້ອກຸນ ໂດຍສາມາດຜະລິດຢາພື້ນຖານໄດ້ພຽງຈໍານວນນີ້ເທົ່ານັ້ນ.

ໂຮງງານຜະລິດຢາເລກ 1 ຕັ້ງຢູ່ເມືອງ ວຽງຊີ ແຂວງ ຫົວພັນ ຊົ່ງເປັນໂຮງງານ ທີ່ຖືກສ້າງຕັ້ງຂຶ້ນໃນສະເໜນເຮັດການປະຕິວັດຊາດ ປະຊາທິປະໄຕ ເພື່ອຜະລິດຢາພື້ນຖານ ຈໍານວນໜີ່ອອກຮັບໃຊ້ການປະຕິວັດ. ແຕ່ມາຮອດປີ 1980 ໂຮງງານດັ່ງກ່າວ ຖືກຍົກເລີກ ເນື່ອງຈາກວ່າສະຖານທີ່ຕັ້ງປໍ່ເໝາະສົມ, ຫຍຸ້ງຍາກ ໃນການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ການຂຶ້ນສິ່ງ.

ໂຮງງານຜະລິດຢາ ເລກ 2 ໄດ້ສ້າງຕັ້ງຂຶ້ນໃນປີ 1976, ສືບຕໍ່ຈາກໂຮງງານຜະລິດເກົ່າ ກ່ອນປີ 1975, ພາຍຫລັງການສ້າງຕັ້ງຂຶ້ນ ແມ່ນຢູ່ພາຍໃນການຄຸ້ມຄອງໂດຍກົງຂອງກະຊວງສາທາລະນະສຸກ. ໃນປີ 1979 ໄດ້ປຸກສ້າງອາຄານຜະລິດຢານ້າສັກສິ່ງ ໂດຍການຊ່ວຍເຫຼືອລ້າ ຈາກລັດຖະບານປະເທດໄຣນັດ ຂຶ້ງມີລະບົບການຜະລິດຂະໜາດນ້ອຍ, ການຜະລິດຢາ ແມ່ນປະຕິບັດຕາມແຜນການ-ງົບປະມານຂອງລັດ 100% ແລະ ຜະລິດຮັບໃຊ້ຕາມແຜນແບ່ງປັນຂອງລັດ ເຊັ່ນດຽວກັນ.

ການຂຶ້ນແຜນການຜະລິດຢາແມ່ນຖືກສ້າງຂຶ້ນ ບິນພື້ນຖານຕາມລາຍການວັດຖຸດິບ-ຄົມີທີ່ມີຕົວຈິງ, ເພະວ່າວັດຖຸດິບ, ເຄມີ, ວັດຖຸອຸປະກອນ ທີ່ນໍາເຂົ້າມາຮັບໃຊ້ການຜະລິດນັ້ນ ທັງໝົດ ແມ່ນໄດ້ມາຈາກການຊ່ວຍເຫຼືອລ້າຂອງບັນດາປະເທດເພື່ອມິດສັງຄົມນີ້ມີມອີນ້ອງ.

ມາຮອດວັນທີ 19/10/1987 ແມ່ນໄດ້ຫັນເປັນວິສາຫະກິດຕາມມະຕິຕົກລົງສະບັບ ເລກທີ 780/ກຊສ, ຂອງກະຊວງສາທາລະນະສຸກ ດຳເນີນທຸລະກິດ, ເຮັດການນຳເຂົ້າວັດຖຸດິບ, ເຄມີຕ່າງໆ ເພື່ອມາຜະລິດຢາປົວພະຍາດ ແລະ ເຄື່ອງໃຊ້ການແພດ, ດຳເນີນການບໍລິການ, ຈຳໜ່າຍຜະລິດຕະພັນການແພດໃຫ້ພາກສ່ວນຂອງລັດ, ໂຮງໝໍ ແລະ ຮັນຂາຍຢາໃນທົ່ວປະເທດ.

ໃນປີ 1986 **ໂຮງງານຜະລິດຢາ ເລກ 3** ສໍາເລັດການກໍ່ສ້າງ ແລະ ຜະລິດຕະພັນຕົ້ນຕຳປະກອບດ້ວຍ: ນໍາເຊຣອມ, ຢາຫຼວດສັກ, ຢາມັດ ແລະ ຜະລິດຕະພັນສໍາຮອງຈໍານວນໜຶ່ງເຊັ່ນ: ຢານ້າເຊື່ອມ, ຢານວດ ແລະ ຜະລິດຕະພັນເຄົ່ງສໍາເລັດຮູບຖອດຮີດຈາກພິດທີ່ປັນຢາ ຕາມມະຕິຕົກລົງຂອງລັດຖະມົນຕີ ກະຊວງສາທາລະນະສຸກ ວ່າດ້ວຍ ການຫັນໂຮງງານຜະລິດຢາ ເລກ 3 ໄປສູ່ທຸລະກິດສັງຄົມນີ້ມີມະບັບ ເລກທີ 866/ກຊສ, ລົງວັນທີ 19 ພະຈິກ 1987, ຂຶ້ງແມ່ນລັດເປັນຜູ້ປະກອບທຶນ 100% ໃນຊ່ວງແຕ່ປີ 1987-1992 ໂຮງງານໄດ້ຕອບສະໜອງຜະລິດຕະພັນຮັບໃຊ້ສັງຄົມ ໂດຍຜ່ານງົບປະມານຂອງກະຊວງສາທາລະນະສຸກກວມເຖິງ 60%, ມີປະມານ 20% ໄດ້ສົ່ງອອກໄປ ສສ ຫວຽດນາມ ດ້ວຍຮູບການແລກປ່ຽນສິນຄ້າ.

ໂຮງງານຜະລິດຢາ ເລກ 3

ໃນປີ 1988 ໄດ້ສ້າງຕັ້ງໂຮງງານປຸງແຕ່ງປາແຂວງຈຳປາສັກ ພາຍໃຕ້ການຮ່ວມມື ແລະ ໃຫ້ການຊ່ວຍເຫຼືອ ຂອງແຂວງ ເຫັນຍບິງ ສສ ຫວຽດນາມ ຢູ່ແຂວງ ຈຳປາສັກ ໂດຍການດໍາເນີນການຜະລິດໃນຮູບການເກື້ອກຸນບໍລິຫານ. ຫຼັງຈາກນີ້ໃນປີ 1995 ໄດ້ປັບປຸງ ແລະ ປ່ຽນຊື່ເປັນໂຮງງານຜະລິດປາ ແລະ ບໍລິສັດການຢາ ຊີບີເອຟ (Champasak Binhdinh Friendship Pharmaceutical Factory and CBF Pharma. Co., LTD) ເຊິ່ງແມ່ນວິສາຫະກິດປະສົມລະຫວ່າງ ແຂວງຈຳປາສັກຖື້ນ 20% ແລະ ແຂວງ ບິນດີງ ຂອງ ສສ ຫວຽດນາມ ທີ່ທີ້ນ 80% ລວມມຸນຄ່າລົງທຶນ 2,000,000 ໂດລາສະຫະລັດ ໃນໄລຍະເວລາ 20 ປີ, ໃນປີ 2001 ໄດ້ເລີ້ມຜະລິດຢານ້ຳສັກສິ່ງ ແລະ ໄດ້ຮັບການຢັ້ງຢືນ GMP ປະເພດຢານ້ຳສັກສິ່ງ ໃນເດືອນ ມິຖຸນາ 2004. ມີພາລະບົດບາດໃນການຜະລິດປາປົວພະຍາດ ແລະ ເຮັດທຸລະກິດຂາອອກ-ຂາເຂົ້າປາ ປົວພະຍາດ, ວັດຖຸທີ່ເປັນປາ ແລະ ອຸປະກອນການແພດ.

ຮູບພາບ ໂຮງງານຜະລິດປາ ຊີບີເອຟ ແຂວງ ຈຳປາສັກ

ໂຮງງານຜະລິດປາ 104 ກອງທັບປະຊາຊົນປະຕິບັດວັດລາວ ຕັ້ງຢູ່ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ມີພາລະບົດບາດໃນການຜະລິດປາພື້ນເນື້ອງ ແລະ ຢ່າຫຼວງຈຳເປັນພື້ນຖານຈຳນວນຫົ່ງ ເພື່ອສະໜອງໃຫ້ແກ່ການກັນ ແລະ ປື້ນປົວພະຍາດໃນຂຶ່ງເຂດກອງທັບ ເປັນສ່ວນໃຫຍ່. ໃນປີ 1993 ໂຮງງານຜະລິດປາ 104 ໄດ້ຫັນໄປສູ່ຮູບການຮ່ວມມື ແລະ ບໍລິສັດ ຊີງປາລາວ-ຈິນ ໄດ້ສ້າງຕັ້ງຂຶ້ນ ຊຶ່ງໄດ້ຮັບອະນຸຍາດຈາກຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງການລົງທຶນຂອງຕ່າງປະເທດເລກທີ 380/ລທ, ລົງວັນທີ 16/8/1993 ມີຊື່ເດີມວ່າ: ບໍລິສັດອຸດສາຫະກໍາ ຊີງເອຍຈິນ-ລາວ ຈຳກັດດ້ວຍຮູບການວິສາຫະກິດ ປະສົມລະຫວ່າງ ບໍລິສັດພັດທະນາວິທະຍາສາດການຢາ, ການແພດ ແລະ ເຕັກໂນໂລຊີຈິນຈຳກັດ ແລະ ໂຮງງານຜະລິດປາ 104 ກົມໃຫຍ່ພະລາທິການ, ກະຊວງປ້ອງກັນປະເທດ ສປປ ລາວ ໃນມຸນຄ່າການລົງທຶນ 840,000 ໂດລາ, ຝ່າຍລາວທີ່ທີ້ນ 48%, ຝ່າຍຈິນທີ່ທີ້ນ 52% ກໍານົດ 10 ປີ.

ໃນປີ 2001, ກົມການຄ້າພາຍໃນ ກະຊວງການຄ້າ ແລະ ທ່ອງທ່ຽວ ໄດ້ອອກໃບທະບຽນວິສາກະກິດເລກທີ 1041/ກພ.ຫວ, ລົງວັນທີ 19/9/2001 ເພື່ອດໍາເນີນທຸລະກິດຜະລິດປາປົວພະຍາດ ຈຳໜ່າຍພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ, ນຳເຂົ້າປົວພະຍາດ ແລະ ອຸປະກອນຍການແພດ.

ໃນປີ 2002 ໄດ້ມີການປັບປຸງ ແລະ ແບ່ງພາລະບົດບາດຂອງໂຮງງານຄືນໃໝ່ ໂດຍເຮັດສອງໜ້າທີ່ຄື: ເຮັດທັງການຜະລິດ ແລະ ນຳເຂົ້າສິ່ງອອກຢາ ຕາມຂໍ້ຕີກລົງຂອງລັດຖະມົນຕີກະຊວງປ້ອງກັນປະເທດເລກທີ 480/ກປທ.

ຈາກນັ້ນ ກະຊວງສາທາລະນະສຸກ ຈຶ່ງໄດ້ອອກໃບທະບຽນວິຊາຊີບເພັດຊະກຳ ບໍລິສັດຂາອອກ-ຂເຊົ້າ ຂີງປາລາວ-ຈິນ ເລກທີ 1441/02ກຊສ, ລົງວັນທີ 14/6/2002 ແລະ ໃບທະບຽນວິຊາຊີບເພັດຊະກຳໂຮງງານຜະລິດປາຊີງປາລາວ-ຈິນ ເລກທີ 1435/02 ກຊສ, ລົງວັນທີ 14/6/2002.

1.2. ການຜະລິດຢູ່ຂີງເຂດເອກະຊົນ:

ປະຕິບັດຕາມທີ່ຂີ້ນນຳຂອງສູນກາງພັກ, ແຕ່ລະພາກສ່ວນເສດຖະກິດລ້ວນແຕ່ມີບົດບາດປະກອບສ່ວນໃນການສ້າງເສດຖະກິດຂອງຊາດ, ດັ່ງນັ້ນ ທຸລະກິດການຢາພາກເອກະຊົນ ກໍໄດ້ຖືກສ້າງຂຶ້ນເຊັ່ນ:

⇒ **ໂຮງງານຜະລິດຢາຈິງຫັງ** ຂີງແມ່ນໂຮງງານຜະລິດຢາເອກະຊົນຈິນ 100% ຕັ້ງຢູ່ແຂວງ ຫຼວງນໍ້າທາ ໄດ້ເລີ້ມສ້າງຕັ້ງມາແຕ່ປີ 1994 ແລະ ສາມາດຈໍາໜ່າຍຢາ ໄດ້ຈໍານວນໜຶ່ງ, ໃນນັ້ນລວມມີປາເມັດ, ປາສັກ ແລະ ຢານ້ຳສັກສິ່ງ. ໃນປີ 2002 ໄດ້ຜະລິດຢາພື້ນເມືອງຈໍານວນໜຶ່ງ ເພື່ອສິ່ງອອກຕ່າງປະເທດ.

⇒ **ໂຮງງານຜະລິດຢາກຳແພູນະຄອນພັດທະນາ (KPN)**

ແມ່ນໂຮງງານຜະລິດຢາເອກະຊົນລາວ ຕັ້ງຢູ່ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ ແລະ ສາມາດຜະລິດຢາເມັດເປັນສ່ວນໃຫຍ່. ໃນທ້າຍປີ 2002 ໂຮງງານແຫ່ງນີ້ ໄດ້ຮ່ວມທຶນກັບລັດວິສາຫະກິດຜະລິດຢາຫວຽດນາມ (CODUPHA) ແລະ ໄດ້ສໍາເລັດການສ້າງຕັ້ງໂຮງງານຜະລິດຢາ ໂກຄຸຍຟາລາວ (ຮ່ວມມືລາວ-ຫວຽດ) ຢູ່ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ ແລະ ເປັນໂຮງງານຜະລິດຢາທີ່ໄດ້ຮັບການຢັ້ງຢືນ GMP ປະເພດຢາເມັດໃນປີ 2003, ຍົກເວັ້ນປະເພດຢາຕ້າມເຊື້ອ.

ໂຮງງານຜະລິດຢາ KPN

- ⇒ ໃນຊຸມປີ 2005 ໂຮງງານຜະລິດຢາມີທັງໝົດ 06 ແຫ່ງ ໃນນັ້ນບໍ່ມີໂຮງງານໃດ ທີ່ໄດ້ຮັບການຢັ້ງຢືນ GMP ເທື່ອ ມາຮອດປີ 2020 ໂຮງງານຜະລິດຢາໄດ້ສ້າງຕັ້ງຂຶ້ນອີກ 04 ແຫ່ງ ລວມທັງໝົດເປັນ 10 ແຫ່ງ ແລະ ໄດ້ຮັບການຢັ້ງຢືນ GMP 04 ແຫ່ງ. ນອກນັ້ນ ຍັງມີໂຮງງານຜະລິດຄຸປະກອນການແພດອີກ 3 ແຫ່ງ ໄດ້ຮັບການຢັ້ງຢືນ GMP 01 ແຫ່ງ.
- ⇒ ມາຮອດປະຈຸບນີ້ ໂຮງງານຜະລິດຢາ ພາຍໃນປະເທດຫັງພາກລັດ ແລະ ເອກະຊົນ ສາມາດຜະລິດຢາ ໄດ້ຫຼາຍກວ່າ 200 ລາຍການ ແລະ ສາມາດຕອບສະໜອງຄວາມຮຽກຮ້ອງຕ້ອງການຂອງສັງຄົມ ດັ່ງ ຈໍານວນໜຶ່ງພ້ອມກັນນັ້ນ ກໍຍັງໄດ້ປັບປຸງດ້ານຄຸນນະພາບ ໃຫ້ດີຂຶ້ນເລື້ອຍໆ.
- ⇒ ນອກຈາກນັ້ນກໍຍັງມີທ້ອງປຸງແຕ່ຫັດຖະກຳຢາພື້ນເມືອງຈໍານວນ 22 ແຫ່ງ ແລະ ຮ້ານຂາຍຍ່ອຍຢາພື້ນເມືອງຈໍານວນນີ້ ເຊັ່ນ: ຢາພື້ນເມືອງການຸ້າຄຳ, ກາພະຍານາກ ແລະ ກາເສືອໜຶ່ງໂຕ ທີ່ເຮັດໜ້າທີ່ປຸງແຕ່ງ, ຜະລິດ ແລະ ຈໍາໜ່າຍຢາພື້ນເມືອງເພື່ອຮັບໃຊ້ການກັນ ແລະ ບິນປົວພະຍາດຄຽງຄຸກບໍາຫຼວງ.
- ⇒ ແຕ່ປີ 2005-2020 ມີໂຮງງານຜະລິດເຄື່ອງສໍາອາງ 06 ແຫ່ງ ໄດ້ຮັບການຢັ້ງຢືນ GMP 01 ແຫ່ງ, ບໍລິສັດນຳເຊົ້າເຄື່ອງສໍາອາງ 28 ບໍລິສັດ.

2. ການສະຫອງ ແລະ ການຈໍລະຈອນແຈກປາຍ

2.1. ການສະຫອງປາຢູ່ຂຶ້ງເຂດເຂດລັດ

ໃນຊຸມປີ 1975-1987 ການສະຫອງປາຢູ່ ແລະ ການແຈກປາຍປາ, ສ່ວນໃຫຍ່ມີແຕ່ລັດ ເປັນຜູ້ສະຫອງ ແລະ ແຈກປາຍ ເທົ່ານັ້ນ ຍ້ອນວ່າ ເອກະຊົນມີຫຼັອຍເຊັ່ນ: ຢູ່ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ ມີຮ້ານຂາຍປາ 32 ຮັນ ແລະ ທີ່ວປະເທດມີຮ້ານຂາຍປາບໍ່ຮອດ 100 ຮັນ. ການນຳເຂົ້າພະລິດຕະພັນປາຢູ່ ແລະ ອຸປະກອນການແພດແມ່ນໄດ້ມາ ຈາກການຊ່ວຍເຫຼືອລ້າ ຂອງບັນດາປະເທດສັງຄົມນີ້ຢືນຮ້າຍນັ້ງ ເຊັ່ນ: ອະດີດສະຫະພາບໂຊວຽດ, ສປ ຈິນ, ສສ ຫວຽດນາມ, ສສ ເຢຍລະມັນ, ເຊັ່ງໄກສະໄລວາກີ, ຮົງກາລີ, ໂປໂລຍ ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນ ຈຳນວນໜຶ່ງ.

ການສະຫອງປາຢູ່ ແລະ ແຈກປາຍປາ-ອຸປະກອນການແພດໃຫ້ແກ່ສະຖານທີ່ບໍລິການສາຫາລະນະສຸກໃນ ຂອບເຂດທີ່ວປະເທດແມ່ນ ກົມການປາ ກະຊວງສາຫາລະນະສຸກ ເປັນຜູ້ສະຫອງ ແລະ ຈັດສິ່ງໃຫ້ຕາມແຜນການ ແບ່ງປັນຜ່ານລະບົບສາງ, ໂດຍຄືດໄລ່ຕາມຈຳນວນປະຊາກອນ ແລະ ພະຍາດໃນທ້ອງຖິ່ນນັ້ນ ໃນການບໍລິການດ້ານ ການປິ່ນປົວໃຫ້ແກ່ຄົນເຈັບແມ່ນບໍ່ເສຍຄ່າ. ໃນເວລານັ້ນກົມການປາຢູ່ ຊຶ່ງມີພະນັກງານທັງໝົດ 160 ຄົນ ແລະ ມີໂຄງ ຮ່າງການຈັດຕັ້ງທີ່ປະກອບດ້ວຍພະແນກການຕ່າງໆ ຄື: ພະແນກບໍລິຫານ, ຄຸ້ມຄອງບັນຊີສາງ, ສາງປາ 4 ແຫ່ງ (ສາງ ເລກ 1 ແລະ ເລກ 4 ຕັ້ງຢູ່ເຂດບ້ານສີເມືອງ, ສາງເລກ 2 ຕັ້ງຢູ່ເຂດບ້ານທາດຫຼວງ ແລະ ສາງເລກ 3 ຕັ້ງຢູ່ເຂດບ້ານ ຫົ່ງສາງນາງ) ແລະ ມີໂຮງງານຜະລິດປາຢູ່ລັດ ຂະໜາດນີ້ອຍ 2 ແຫ່ງ (ຄື: ໂຮງງານຜະລິດປາຢູ່ເລກ 1 ຂີ່ເຕັ້ງຢູ່ ເມືອງ ວຽງໄຊ ແຂວງ ຫົວພັນ ແລະ ໂຮງງານຜະລິດປາຢູ່ເລກ 2 ຕັ້ງຢູ່ນະຄອນຫລວງວຽງຈັນ, ກ່ອນປີ 1975 ໂຮງງານນີ້ເປັນຂອງເອກະຊົນ ແລະ ມີຊື່ວ່າ ໂຮງງານ ລົບເປີຕີ “Liberty”. ມາຮອດປີ 1983 ວຽກງານສະຫອງປາຢູ່ ໂດຍກົມການປາໄດ້ມອບໂອນໄປໃຫ້ຄະນະຄຸ້ມຄອງວັດຖຸການປາຢູ່ເປັນຜູ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ.

⇒ ຄະນະຄຸ້ມຄອງວັດຖຸການປາຢູ່

ໃນປີ 1983, ໂດຍປະຕິບັດຕາມທິດທາງຂອງພັກ ແລະ ລັດໃນໄລຍະນັ້ນ, ຄະນະຄຸ້ມຄອງວັດຖຸການປາຢູ່ ໄດ້ ຮັບການສ້າງຕັ້ງຂຶ້ນ ຊຶ່ງມີພາລະປິເບາດ ແລະ ຫ້າທີ່ເກີນຕິດຕັ້ງນີ້:

- ສືບຕໍ່ຮັບປາຊ່ວຍເຫຼືອຈາກປະເທດສັງຄົມນີ້ຢືນ, ປະເທດເພື່ອນມິດ ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນຕ່າງໆ.
- ຄຸ້ມຄອງບັນຊີ, ສາງປາ, ແຜນແບ່ງປັນປາ ແລະ ອຸປະກອນການແພດລວມທັງການຈັດສິ່ງໃຫ້ແກ່ສະຖານ ບໍລິການສາຫາລະນະສຸກ ໃນຂອບເຂດທີ່ວປະເທດ, ໃນນັ້ນ ມີທັງແຂວງຊຽງແຕງ ປະເທດກຳປຸເຈຍ ໂດຍບໍ່ ມີການໄລ່ລວງທຸລະກິດ.

⇒ ຮ້ານຂາຍປາຢູ່ລັດ

ເພື່ອເປັນການນຳໜ້າພາຫາງ ແລະ ເປັນແບບຢ່າງໃນດ້ານຄຸນນະພາບ ແລະ ລາຄາຂອງປາຢູ່ ປົວພະຍາດ ແລະ ອຸປະກອນການແພດ ທີ່ຈຳໜ່າຍ ໃຫ້ແກ່ປະຊາຊົນທົ່ວໄປ, ຮ້ານຂາຍປາຢູ່ລັດແຫ່ງທໍາອິດ ໄດ້ສ້າງຕັ້ງຂຶ້ນໃນເດືອນ ກຸມພາ 1982 ຢູ່ຖະໜົນ ສາມແສນໄທ ຂ້າງນໍ້າພູ ຈາກນັ້ນ ຍ້າຍໄປຢູ່ຄຸ້ມສີຫອມ ເຊັ່ນວ່າ ຮ້ານຂາຍປາຢູ່ສີຫອມ. ໃນ ປີ 1984 ໄດ້ສ້າງຕັ້ງຮ້ານຂາຍປາຢູ່ລັດແຫ່ງທີ່ສອງຂຶ້ນ ຢູ່ສາງປາສີເມືອງ, ໃນປີ 1986 ໄດ້ເປີດຮ້ານຂາຍປາຢູ່ລັດແຫ່ງໃໝ່ ຢູ່ໂຮງໝໍມະໂຫສິດ ຕາມມະຕິລັດຖະມົນຕີເລກທີ 423/ກຊສ, ລົງວັນທີ 30/9/1986.

ບັນດາຮ້ານຂາຍປາດັ່ງກ່າວແມ່ນຢູ່ ພາຍໃຕ້ການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ຊື້ນໍາຂອງຄະນະຄຸ້ມຄອງວັດຖຸການຢາ ຫັງຫາງດ້ານການຈັດຕັ້ງ ແລະ ການດຳເນີນທຸລະກິດ ຫ້າຍຄວາມວ່າ ການຊື້-ຂາຍປາ ແມ່ນປະຕິບັດຕາມລາຄາຊື້ນໍາຂອງລັດ ແລະ ບໍ່ໄປຕາມກົມໄກຕະຫຼາດ. ໄປຄຽງຄຸ້ກັນນີ້ນ, ໃນຊູມປີ 1980 ກ່າວໄດ້ອະນຸຍາດໃຫ້ບັນດາໂຮງງານຜະລິດຢາ ເປີດຮ້ານຂາຍປາ ເປັນຂອງຕົນເອງ

ຮູບພາບຮ້ານຂາຍປາລັດ ປີ 1982

⇒ ຮ້ານຕັດແວ່ນຕາຂອງລັດ

ນອກຈາກນີ້ນ, ກະຊວງສາທາລະນະສຸກຍັງໄດ້ສ້າງຕັ້ງຮ້ານຕັດແວ່ນຕາຂອງລັດຂຶ້ນ 1 ແຫ່ງໃນປີ 1985 ໂດຍທຶນສະໜັບສະໜູນຈາກ ອາດີດ ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ເຢຍລະມັນ (ສປຍ) ຊື່ຢູ່ພາຍໃຕ້ການຄຸ້ມຄອງຂອງຄະນະຄຸ້ມຄອງວັດຖຸການຢາໃນເມື່ອກ່ອນ. ຮອດປີ 1989 ໄດ້ຢູ່ພາຍໃຕ້ການຄຸ້ມຄອງຂອງບໍລິສັດການຢາ ອຸປະກອນການແພດ, ມາຮອດປີ 1991 ບໍລິສັດການຢາ ອຸປະກອນການແພດ ມອບຄືນໃຫ້ຫ້ອງການກະຊວງສາທາລະນະສຸກ ເປັນຜູ້ຄຸ້ມຄອງ. ມາຮອດວັນທີ 31/8/1998 ກະຊວງສາທາລະນະສຸກ ໄດ້ຕົກລົງມອບຮ້ານແວ່ນຕາການແພດ ໃຫ້ຂຶ້ນກັບສູນສະໜອງປາ-ອຸປະກອນການແພດ ເປັນຜູ້ຄຸ້ມຄອງ (ຕາມຂໍຕົກລົງເລກທີ 1292/ກຊສ, ລົງວັນທີ 31/8/1998), ມາຮອດປີ 2005 ຕາມມະຕິຕົກລົງຂອງຫ່ານລັດຖະມົນຕີ ກະຊວງສາທາລະນະສຸກ ສະບັບເລກທີ 78/ກຊສ, ລົງວັນທີ 21 ມັງກອນ 2005 ໄດ້ມອບໃຫ້ສູນປິ່ນປົວ ແລະ ຮັກສາສຸຂະພາບຕາເປັນຜູ້ຄຸ້ມຄອງ ແຕ່ບັດຈຸບັນຮ້ານດັ່ງກ່າວໄດ້ກາຍເປັນຂອງເອກະຊົນ.

⇒ ບໍລິສັດການຢາຂອງລັດ (LAO-PHAMESCO ແລະ ບໍລິສັດຫຸ້ນສ່ວນການຢາລາວ MEMESCO)

ໃນປີ 1989, ບໍລິສັດ ການຢາ ຂອງລັດ LAO-PHAMESCO ໂດຍປະຕິບັດຕາມທິດຊື້ນໍາຂອງຂຶ້ນເທິງ, ກະຊວງສາທາລະນະສຸກຈຶ່ງໄດ້ສ້າງຕັ້ງບໍລິສັດການຢາລັດຂຶ້ນ ຊື່ແມ່ນການຫັນເອົາຄະນະຄຸ້ມຄອງວັດຖຸການຢາ ຊື່ປະກອບມີພະນັກງານ ແລະ ວັດຖຸອຸປະກອນທັງໝົດລວມທັງສາງເບີ 1, ສາງເບີ 4 ສ່ວນສາງເບີ 3 ໄດ້ມອບໂອນໃຫ້ເອກະຊົນ, ບໍລິສັດ LAO-PHAMESCO ແມ່ນການຫັນປ່ຽນ ຄະນະຄຸ້ມຄອງວັດຖຸການຢາຈາກຮັດໜ້າທີ່ບໍລິຫານເກົ້ອງກຸນ ໃນເມື່ອກ່ອນ ໄປສູ່ການໄລ່ລຽງທຸລະກິດ, ແຕ່ພາຍຫຼັງ ໄດ້ດຳເນີນທຸລະກິດໄປໄລຍະຫຼົງ, ເຫັນວ່າ ບໍ່ຄ່ອງຕົວ ແລະ ບໍ່ສອດຄ່ອງກັບກົມໄກເສດຖະກິດການຕະຫຼາດໃນໄລຍະໃໝ່, ສະນັ້ນ ມາເຖິງປີ 1997 ບໍລິສັດ ຈຶ່ງໄດ້ຢູ່ດັບຕິກິດຈະການ.

ໃນຕົ້ນປີ 1989, ບໍລິສັດ ຫຼຸ້ນສ່ວນການຢາ ຊຶ່ງເອີ້ນວ່າ MEMESCO ໄດ້ຖືກສ້າງຕັ້ງຂຶ້ນ ໂດຍຮືບໂຮມເອົາພະນັກງານ ແລະ ວັດຖຸປະກອນ ທັງໝົດຂອງຮັນຂາຍປາລັດ, ພ້ອມທັງປະກອບທຶນຈາກເອກະຊົນຂາຫຼຸ້ນຕື່ມອີກຈໍານວນໜຶ່ງ ເພື່ອເຄື່ອນໄຫວກິດຈະການຕໍ່ໄປ. ບໍລິສັດດັ່ງກ່າວ ໄດ້ດໍາເນີນທຸລະກິດຂອງຕົນຕາມກົມໄກການຕະຫຼາດ ແລະ ສາມາດຄົງຕົວໄດ້ຈົນເຖິງປີ 1991 ຈາກນັ້ນ ໃນປີດຽວກັນນີ້ ກະຊວງສາຫາລະນະສຸກ ໄດ້ມີມະຕິຕິກລົງເລັກທີ 614/ກຊສ, ລົງວັນທີ 15/8/1991 ໃຫ້ບໍລິສັດຫຼຸ້ນສ່ວນການຢາຂອກ-ຂາເຂົ້າທີ່ເປັນການລົງທຶນຮ່ວມຂອງກະຊວງສາຫາລະນະສຸກ ແລະ ເອກະຊົນ ຫັນເປັນຂອງເອກະຊົນຢ່າງຂາດຕົວ ເອີ້ນວ່າ ບໍລິສັດ ເມແມສະໂກ ໃນປະຈຸບັນ. ສໍາລັບອາຄານທີ່ໃຊ້ເປັນຮັນຂາຍກໍໄດ້ກາຍເປັນສິດນຳໃຊ້ຂອງກະຊວງອຸສາຫະກຳ ແລະ ການຄ້າ.

ໃນເມື່ອບໍລິສັດການຢາບໍ່ຢູ່ໃນສັງກັດຂອງລັດແລ້ວ ວຽກງານສະໜອງຢາຂອງລັດກໍໄດ້ກັບມາເປັນໜ້າທີ່ຂອງກົມການຢາອີກ ໃນການແກ້ໄຂບັນຫາດັ່ງກ່າວ ໃນປີ 1994 ໄດ້ສ້າງຕັ້ງກົມອາຫານ ແລະ ຢາ, ພະແນກຄຸ້ມຄອງສາງກຳໄດ້ຖືກບັນຫຼຸ້າໃນພາລະບົດບາດຂອງກົມເພື່ອຮັດໜ້າທີ່ໃນການຊື້ນໆວຽກງານການຈັດຫາ ແລະ ສະໜອງຢາດ້ວຍງົບປະມານຂອງລັດ.

⇒ ການຈັດຫາ ແລະ ການສະໜອງຢາດ້ວຍງົບປະມານຂອງລັດ

ການຈັດຫາ ແລະ ສະໜອງຢາ ໃນຂອບເຂດທີ່ວປະເທດກະຊວງສາຫາລະນະສຸກ ກໍ່ຄືພັກ ແລະ ລັດຖະບານ ກໍໄດ້ພະຍາຍາມຂົນຂວາຍ ແລະ ນຳໃຊ້ຫຼຸກທ່າແຮງຂອງແຫຼ່ງທຶນທັງພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ ເພື່ອຂະຫຍາຕາຫ່າງການບໍລິການຢາ ແລະ ອຸປະກອນການແພດ ໃຫ້ທົ່ວເຖິງ. ໂດຍລວມແລ້ວ ການຈັດຊື້ ແລະ ສະໜອງຢາ ດ້ວຍງົບປະມານຂອງລັດ ແມ່ນປະຕິບັດຕາມດໍາລັດຂອງນາຍົກລັດຖະມົນຕີ ເລັກທີ 95/ນຍ ແລະ ລະບຽບການຂອງກະຊວງການເງິນວາງອອກ.

⇒ ວຽກງານຄຸ້ມຄອງສາງ ແລະ ສາງຢາ

ນັບແຕ່ປີ 1975 ຈົນເຖິງ 1986 ວຽກງານການຄຸ້ມຄອງສາງ ແລະ ສາງຢາ ແມ່ນຂຶ້ນກັບຄະນະຄຸ້ມຄອງວັດຖຸການຢາ, ຊຶ່ງໃນນັ້ນ ມີສາງຢາ 4 ແຫ່ງເຊັ່ນ: ສາງເລັກ 1 ແລະ ເລັກ 4 ຕັ້ງຢູ່ຄຸ້ມບ້ານສີເມືອງ, ສາງເລັກ 2 ຕັ້ງຢູ່ເຂດທາດຫຼວງ ແລະ ສາງເລັກ 3 ຕັ້ງຢູ່ຄຸ້ມບ້ານທີ່ສ້າງນາງ. ໃນດ້ານການຄຸ້ມຄອງສາງໄດ້ປະຕິບັດຕາມຫຼັກການຄຸ້ມຄອງສາງ ທີ່ດີກີ: ລະບົບບັນຊີສາງ; ລະບົບເກັບມັງນີ້ທີ່ເປັນລະບຽບເຫັນຈ່າຍ, ເອົງຈ່າຍ, ສະດວກສະບາຍ, ປອດໄພ ແລະ ສະອາດ; ລະບົບຮັບ-ຈ່າຍ; ລະບົບຕິດຕາມ ກວດກາການຮັບ-ຈ່າຍ ແລະ ລະບົບຈັດສິ່ງ.

ວຽກງານການຄຸ້ມຄອງສາງໃນເມື່ອກ່ອນແມ່ນປະຕິບັດຕາມລະບົບຮັບ-ຈ່າຍແບບລວມສູນ ແລະ ມີລະບົບບັນຊີກາງ ເພື່ອຄວບຄຸມການຮັບ-ການຈ່າຍ. ການຕິດຕາມກວດກາການຮັບ-ຈ່າຍ ແມ່ນນຳໃຊ້ລະບົບຕິດຕາມເຄື່ອງໃນສາງ. ນັບແຕ່ຊົມປີ 1990 ເປັນຕົ້ນມາສາງເລັກ 2 ທາດຫຼວງ ແລະ ສາງເລັກ 3 ທີ່ສ້າງນາງ ໄດ້ມອບໃຫ້ກົມການຢາ ເປັນຜູ້ຄຸ້ມຄອງ ແລະ ສາງເລັກ 1 ແລະ ເລັກ 4 ແມ່ນພາຍໃຕ້ການຄຸ້ມຄອງຂອງບໍລິສັດ ການຢາ ແລະ ອຸປະກອນການແພດ ແລະ ດຽງຄູ່ກັນນັ້ນ ກໍໄດ້ມີການປ່ຽນແປງກົນໄກການ ຈັດຫາຢາຕາມລະບຽບທາງດ້ານການເງິນທີ່ກະຊວງການເງິນ ໄດ້ວາງອອກ ໂດຍການມອບຄວາມຮັບຜິດຊອບໃຫ້ແຂວງ ເປັນຜູ້ຈັດຫາຢາ ໂດຍກົງ ເພື່ອສະໜອງໃຫ້ບັນດາໂຮງໝໍຂຶ້ນຕ່າງໆ ເຊັ່ນ: ແຂວງ, ເມືອງ, ສູກສາລາ ແລະ ບ້ານ. ດັ່ງນັ້ນ, ລະບົບການຈັດຫາຢາ ແບບລວມສູນໂດຍມີສາງສູນ ກາງເກັບມັງຮກສາ ຈຶ່ງບໍ່ໄດ້ຖືກປະຕິບັດ. ຈາກນັ້ນສາງເລັກ 3 ຖືກຫັນເປັນກຳມະສິດຂອງເອກະຊົນສ່ວນສາງເປີ 4 ໄດ້ກາຍມາເປັນຫ້ອງການຂອງກົມອາຫານ ແລະ ຢາ ກ່ອນທີ່ຍົກຍ້າຍມາຢູ່ຕິກຂອງກະຊວງສາຫາລະນະສຸກ.

⇒ **ສູນສະໜອງປາ-ອຸປະກອນການແພດ**

ໃນປີ 1998 ສູນສະໜອງປາ-ອຸປະກອນການແພດທີ່ໄດ້ຮັບການສ້າງຕັ້ງຂຶ້ນເພື່ອເຮັດໜ້າທີ່ຄຸ້ມຄອງວຽກງານ ການສະໜອງປາ-ອຸປະກອນການແພດໃຫ້ແກ່ສະຖານທີ່ບໍລິການຂອງລັດ ວຽກງານຈັດຫາ ແລະ ສະໜອງປາໂດຍນຳໃຊ້ ອາຄານ ແລະ ສະຖານທີ່ຂອງອາດີບໍລິສັດ ການຢາ ຂອງລັດ LAO-PHAMESCO ເປັນຫ້ອງການພ້ອມນັ້ນກໍໄດ້ ມອບໂອນພະແນກຄຸ້ມຄອງສາງຂອງກົມອາຫານ ແລະ ຢາ, ສາງຫາດໜູວງ ແລະ ຮ້ານແວ່ນຕາການແພດຈາກຫ້ອງການ ກະຊວງໃຫ້ເປັນຜູ້ຮັບຜິດຊອບ.

2.2. ການສະໜອງປາຢູ່ຂົງເຂດເອກະຊົນ

◆ **ໂຮງງານຜະລິດຢາ**

ປີ 1995 ມີໂຮງງານຜະລິດຢາ ແລະ ສາຂາ ລວມທັງໝົດ 13 ແຫ່ງ ໃນນັ້ນ: ໂຮງງານຜະລິດຢາ ສາກົນ 6 ແຫ່ງ, ບຸງແຕ່ງຢ່າພື້ນເມືອງ 05 ແຫ່ງ, ບຸງ ແຕ່ງເຄື່ອງສໍາອາງ 01 ແຫ່ງ ແລະ ສາຂາໂຮງງານ ຜະລິດຢາ 01 ແຫ່ງ. ຮອດປີ 2020 ມີໂຮງງານຜະລິດຢາ 10 ແຫ່ງ ແລະ ສາຂາໂຮງງານ 03 ແຫ່ງ, ໂຮງງານຜະລິດອຸປະກອນການແພດ 03 ແຫ່ງ.

ເລີ້ມແຕ່ປີ 2000 ເປັນຕົ້ນມາ ເຖິງປະຈຸບັນ ຄຽງຄຸ້ກັບການຂະຫຍາຍຕົວທຸລະກິດດ້ານອາຫານ ແລະ ຢາ ວຽກງານນີ້ຕີກຳກໍໄດ້ຮັບການປັບປຸງ ແລະ ສ້າງຂຶ້ນໃໝ່ຈຳນວນໜຶ່ງ ພ້ອມດຽວກັນກໍຖືກຈັດຕັ້ງຢ່າງເປັນຮູບປະທຳ ເພື່ອ ແນໃສເຮັດໃຫ້ຄຸນນະພາບ ແລະ ການບໍລິການຂອງບັນດາຫົວໜ່ວຍທຸລະກິດດ້ານອາຫານ ແລະ ຢາ ໄດ້ມີການເຕີບໃຫຍ່ ແລະ ຂະຫຍາຍຕົວທັງດ້ານປະລິມານ ແລະ ຄຸນນະພາບ ຂອງຜະລິດຕະພັນຊັ່ງສະແດງອອກເຊັ່ນ: ໂຮງງານຜະລິດຢາ ບັນລຸ GMP ມີ 02 ແຫ່ງ, ຮອດປີ 2020 ໂຮງງານຜະລິດຢາບັນລຸ GMP 04 ແຫ່ງ, ໂຮງງານຜະລິດອຸປະກອນການ ແພດ 1 ແຫ່ງ ແລະ ໂຮງງານຜະລິດເຄື່ອງສໍາອາງ 1 ແຫ່ງ.

◆ **ບໍລິສັດການຢາຂາອອກ-ຂາເຂົ້າ:**

ກ່ອນປີ 1990 ການນຳເຂົ້າຢາປົວພະຍາດແມ່ນຢູ່ພາຍໃຕ້ຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງລັດເປັນຕົ້ນຕໍ່ ແລະ ໃນປີ 1990-91 ບໍລິສັດການຢາຂາອອກ-ຂາເຂົ້າກໍໄດ້ຖືກສ້າງຂຶ້ນ 7 ແຫ່ງ ແລະ ເພີ່ມຂຶ້ນເລື້ອຍໆ. ປີ 2000 ມີ 28 ແຫ່ງ ແລະ ມູນຄ່າການນຳເຂົ້າກໍເພີ່ມຂຶ້ນຕາມຄວາມຮຽກຮ້ອງຕ້ອງການຂອງການກັນ ແລະ ບໍ່ມີປົວພະຍາດຂອງປະຊາຊົນ. ໃນປີ 2000-2003 ບັນດາບໍລິສັດຂາອອກ-ຂາເຂົ້າດ້ານຢາ ໄດ້ຫຼຸດລົງຈາກ 28 ບໍລິສັດ ຍັງເຫຼືອ 25 ບໍລິສັດ ໃນປີ 2004 ແລະ ຈຳນວນບໍລິສັດການຢາຂາອອກ-ຂາເຂົ້າ ໄດ້ເພີ່ມຂຶ້ນນັບແຕ່ປີ 2006 ມີ 30 ແຫ່ງ ແລະ ມີບໍລິສັດຂາຍ ຍົກພາຍໃນ 05 ແຫ່ງ, ຮອດປີ 2020 ມີ ເຖິງ 87 ແຫ່ງ ແລະ ບໍລິສັດຂາຍຍົກພາຍໃນ 11 ແຫ່ງ.

◆ **ຮ້ານຂາຍປາ:**

ໄປຄຽງຄູ່ກັບການຂະຫຍາຍຕົວທາງດ້ານທຸລະກິດຂອງລັດແລ້ວ, ພາກເອກະຊົນກໍມີການຂະຫຍາຍຕົວເຊັ່ນ ດຽວກັນຄື: ປີ 1982 ຮ້ານຂາຍປາຂອງເອກະຊົນ ດັດຂະຫຍາຍຈາກ 72 ຮ້ານໃນເບື້ອງຕົ້ນ, ມາເປັນ 952 ຮ້ານ ໃນ ປີ 1992 ສາຍເຫດທ່ານວນຮ້ານຂາຍປາໄດ້ເພີ່ມຂຶ້ນຢ່າງວ່ອງໄວຍ້ອນ ໃນຊູມປີ 1980 ກໍໄດ້ອະນຸຍາດໃຫ້ບັນດາ ໄຮງງານຜະລິດຢາ ເປີດຮ້ານຂາຍປາ ເປັນຂອງຕົນເອງ ແຕ່ມາຮອດປີ 1990 ບັນດາຮ້ານຂາຍປາເຫຼື່ອນັ້ນ ດັດໜັນເປັນ ຂອງເອກະຊົນ, ຂີ່ໄດ້ຮັດໃຫ້ຮ້ານຂາຍປາ ເອກະຊົນໃນທົ່ວປະເທດເພີ່ມຂຶ້ນຢ່າງໄວວາ ຈາກ 72 ຮ້ານໃນປີ 1982 ເປັນ 952 ຮ້ານໃນປີ 1992) ແລະ ຈາກນັ້ນ ຈຳນວນຮ້ານຂາຍປາເອກະຊົນກໍໄດ້ຂະຫຍາຍຂຶ້ນຢ່າງໄວເປັນ 2000 ຮ້ານໃນປີ 1998 ແລະ 2132 ຮ້ານໃນປີ 2000

(ໃນນັ້ນ ຮ້ານຂາຍປາ ຂຶ້ນ 3 ກວມເອົາ 95%)

ໃນປີ 2002 ຮ້ານຂາຍຢ່ອຍປາມີ 2,135 ຮ້ານ ເພື່ອປັບປຸງຄຸນນະພາບຂອງການບໍລິການຮ້ານ ຂາຍຢ່ອຍປາໃຫ້ດີຂຶ້ນ ໂດຍການຫຼຸດປະລິມານ ແລະ ເພີ່ມຄຸນນະພາບ. ກົມອາຫານ ແລະ ປາ ຈຶ່ງມີ ແຜນການຫຼຸດຜ່ອນຈຳນວນຮ້ານຂາຍຢ່ອຍປາ ຂຶ້ນ 3 ຢູ່ເຂດເຫດສະບານເມືອງຂອງ 17 ແຂວງ ແລະ ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ ໂດຍນຳໃຊ້ 10 ມາດຕະການ ໃນການກວດກາ ສະນັ້ນ, ນັບແຕ່ປີ 2002-2006 ຮ້ານຂາຍຢ່ອຍປາໄດ້ຫຼຸດລົງ ຕາມແຜນການທີ່ວາງ

ໄວ້ ຈາກ 2,135 ຮ້ານ ໃນປີ 2002 ຍັງເຫຼືອ 1,800 ຮ້ານ ໃນປີ 2006 ໂດຍສະເພາະແມ່ນຮ້ານຂາຍປາຂຶ້ນ 3 ໄດ້ ຫຼຸດລົງແລະ ຮ້ານຂາຍປາຂຶ້ນ 1 ແລະ 2 ໄດ້ມາປ່ຽນແທນຮ້ານຂາຍປາຂຶ້ນ 3 ຈຶ່ງຮັດໃຫ້ຈຳນວນຮ້ານຂາຍປາເລີ່ມ ເພີ່ມຈຳນວນຂຶ້ນໃນປີ 2008 ຮ້ານຂາຍປາທັງໝົດມີ 1,963 ຮ້ານໃນນັ້ນ: ຂຶ້ນ 1 ມີ 318 ຮ້ານ, ຂຶ້ນ 2 ມີ 468 ຮ້ານ ແລະ ຂຶ້ນ 3 ມີ 1,177 ຮ້ານ. ນັບແຕ່ປີ 2010 ເປັນຕົ້ນມາມີຮ້ານຂາຍຢ່ອຍປາ 1,994 ຮ້ານ ແລະ 3,139 ຮ້ານ ໃນປີ 2020.

2.3. ກອງທິນໝູນວຽນປາ

ເມື່ອລະບົບການສະໜອງປາຂອງພາກລັດປະເຊົນກັບບັນຫາຈຶ່ງຮັດໃຫ້ການສະໜອງປາບໍ່ພຽງພໍກັບຄວາມ ຕ້ອງການຂອງບັນດາໂຮງໝໍຂຶ້ນຕ່າງໆ ອັນໄດ້ຮັດໃຫ້ຫຼາຍໂຮງໝໍໂດຍສະເພາະແມ່ນຂຶ້ນສຸກສາລາ ແລະ ໂຮງໝໍເມືອງ ທີ່ກິປິດລົງ. ປີ 1990 ອົງການອະນາໄມໂລກ ໄດ້ສະໜັບສະໜູນໃຫ້ນໍາເອົາແນວຄວາມຄິດ ກອງທິນປາໝູນວຽນ ຫຼື Bamako Initiative ມາທິດລອງໃຊ້ຢູ່ ສປປລາວ ແລະ ຈາກນັ້ນກໍໄດ້ມີບາງອົງການຈັດຕັ້ງທີ່ບໍ່ຂຶ້ນກັບ ລັດຖະບານກໍໄດ້ໃຫ້ການຊ່ວຍເຫຼືອທັງທາງດ້ານທິນຮອນ ແລະ ເຕັກນິກເຊັ່ນ:

1991 ແພດບໍ່ມີພິມແດນແບນຊີກ, ໄດ້ຊ່ວຍຈັດຕັ້ງ ກອງທິນປາແບບຖືມຊົມໃຫ້ເມືອງ ບາຈຽງ, ຊະນະສິມບູນ ແລະ ໂພນທອງ ແຂວງ ຈຳປາສັກ.

1992 ມີໂຮງໝໍແຂວງ ບໍລິຄໍາໄຊ (CCL), ໂຮງໝໍເມືອງ ຈຳປາສັກ (ແບນຊີກ)

1993 ອີງການ JICA ເຮັດກອງທຶນດ້ວຍລະບົບຈ່າຍລ່ວງໜ້າ ທີ່ແຂວງຄຳມ່ວນ, ໂຮງໝໍແຂວງຫຼວງໝໍ້າຫາ (ອີງການເຕັກ ແລະ ການພັດທະນາ) ລະບົບເບີກຈ່າຍປາ ທີ່ແກ່ໄຂການຕາຍກະທັນທັນ (ຢາລັດ ຈ່າຍລ້າ).

1995 ມີການສ້າງຕັ້ງກອງທຶນໝູນວຽນປາປະຈຳບ້ານຂຶ້ນ ໂດຍທຶນອີງການ Unicef ຜ່ານໂຄງການພັດທະນາແມ່ຍິງ ແລະ ຄອບຄົວ (ສູນກາງສະຫະພັນແມ່ຍິງ) ຈຳນວນ 05 ແຂວງ: ແຂວງຫົວພັນ, ຊຽງຂວາງ, ຄຳມ່ວນ, ສະຫວັນນະເຂດ ແລະ ຈຳປາສັກ.

1995 ກະຊວງສາຫະລະນະສຸກຈຶ່ງໄດ້ອອກຂໍ້ຕົກລົງເລກທີ 52 ວ່າດ້ວຍການປິ່ນປົວເສຍຄ່າ ແລະ ບໍ່ເສຍຄ່າໃນ ເວລາເຈັບເປັນ.

1996 ດະນະຮັບຜິດຊອບກອງ
ທຶນໝູນວຽນປາ ໄດ້ຮັບ
ການແຕ່ງຕັ້ງຂຶ້ນ ແລະ
ໄດ້ສ້າງປິ່ນຄຸ້ມຄຸມຄອງ
ກອງທຶນສະບັບທໍາອິດ.
ທຶນງານກອງທຶນກະຊວງ
ສາຫະລະນະສຸກ ແລະ
ແພດບໍ່ມີພິມແດນ ໄດ້
ຮ່ວມກັນຮ່າງ ແລະ ຮັບ
ຮອງນະໂຍບາຍລວມ
ຂອງກອງທຶນໝູນວຽນປາ
ຂຶ້ນ ແລະ ໃນປິດງວກັນນີ້
ກໍໄດ້ຮັບທຶນຈາກອີງການ
SASA KAWA ປະ
ເທດຍີປຸນ ຈັດຕັ້ງກອງທຶນໝູນວຽນປາໃນຂຶ້ນສຸກສາລາ ຢູ່ 14 ແຂວງ (ໃນນັ້ນບໍ່ມີແຂວງ ອຸດິມໄຊ ແລະ
ຊຽງຂວາງ)

1997 ໂຄງການຮັກສາສຸຂະພາບຂຶ້ນຕົ້ນ ADB ໄດ້ຈັດຕັ້ງກອງທຶນ, ລະບົບຂາຍຫຼຸດຜ່ອນຕົ້ນທຶນ 20% ແຕ່ລະປີ
ຄົມຂຸມໃຫ້ ຢູ່ 2 ແຂວງ ອຸດິມໄຊ ແລະ ຊຽງຂວາງ.

1998 ກະຊວງສາຫະລະນະສຸກ ໄດ້ມອບວຽກຄຸ້ມຄອງກອງທຶນໝູນວຽນປາ ໃຫ້ແກ່ ກົມອາຫານ ແລະ ຢາ ຕາມ
ມະຕິຕົກລົງເລກທີ 230/ກຊສ, ລົງວັນທີ 14/08/1998.

2002 ໂຄງການ ADB ໃຫ້ທຶນຈັດຕັ້ງຕູ້ປາປະຈຳບ້ານ ໃນ 08 ແຂວງພາກເໜືອ, ໂຄງການ WB ໃຫ້ທຶນຈັດຕັ້ງຕູ້
ປາປະຈຳບ້ານ ໃນ 09 ແຂວງພາກກາງ ແລະ ໄຕ.

ໃນປີ 2000-2005 ອີງການອະນາໄມໂລກໄດ້ໃຫ້ທຶນສ້າງຕັ້ງກອງທຶນໝູນວຽນປາ ຈຳນວນ 60 ບ້ານຢູ່ແຂວງ ຫຼວງ
ພະບາງ

ເພື່ອເຮັດໃຫ້ກອງທຶນໜຸນວຽນປາ ມີປະສິດທິພາບເທື່ອລະກ້ວ ກໍຄືຄວາມຍິນຍົງຄົງຕົວຂອງວຽກງານດັ່ງກ່າວ, ໂດຍການສົມທິບ ແລະ ອ່ວມມືກັບພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນ, ກົມອາຫານ ແລະ ຢາ ໄດ້ປັບປຸງ ແລະ ສ້າງຄຸ້ມື, ມາດຕະການຕ່າງໆ ແລະ ອື່ນໆທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການຄຸ້ມຄອງ ກອງທຶນໜຸນວຽນປາ ໃນຂອບເຂດທີ່ວ ປະເທດຕະຫຼອດມາ.

ໃນປີ 1996 ໄດ້ເລີ່ມຈັດຕັ້ງເປັນກອງທຶນຢາຊື່ມີພຽງແຕ່ຂັ້ນເມືອງ ແລະ ສຸກສາລາລວມມີ 113 ແຫ່ງ. ກອງທຶນໜຸນວຽນປາ ແມ່ນໄດ້ເລີ່ມຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໃນປີ 1997 ມີທັງປູ້ຂັ້ນສູນກາງ, ແຂວງ, ເມືອງ, ສຸກສາລາ ແລະ ຂັ້ນບ້ານ, ໃນນັ້ນ ຂັ້ນບ້ານມີ 463 ບ້ານ. ໂດຍປະຕິບັດຕາມແຜນຍຸດທະສາດໃນການຂະຫຍາຍກອງທຶນໜຸນວຽນປາ ຂັ້ນບ້ານ ໃນບ້ານເປົ້າໝາຍ 5,400 ບ້ານ, ກອງທຶນໜຸນວຽນປາ ດັ່ງກ່າວ ໄດ້ເພີ່ມຂຶ້ນຂອງທຶນຮອນທີ່ໄດ້ຮັບໃນແຕ່ລະແຂວງ ແລະ ມາຮອດເດືອນ 6 ປີ 2005 ຕົວເລກດັ່ງກ່າວ ໄດ້ມີຈຳນວນເຖິງ 4,991 ບ້ານ.

ປີ 1997 ໂຄງການຮັກສາສູຂະພາບຂັ້ນຕົ້ນ ADB ໄດ້ຈັດຕັ້ງກອງທຶນ, ລະບົບຂາຍຫຼຸດຜ່ອນຕົ້ນທຶນ 20% ໂດຍແຕ່ລະປົກມຸນໃຫ້ ຢູ່ 2 ແຂວງ ອຸດົມໄຊ ແລະ ຊຽງຂວາງ ມາຮອດປີ 2010 ຕຸ້ ຢາປະຈຳບ້ານໃນທົ່ວປະເທດມີເຖິງ 5,934 ຕຸ້ ແຕ່ມາຮອດປັດຈຸບັນ ລະບົບກອງທຶນຢາໝູນວຽນກໍາລັງຖືກປ່ຽນແໜນດ້ວຍລະບົບປະກັນສູຂະພາບ.

IV. ການຮັບປະກັນຄຸນນະພາບ ແລະ ຄວາມປອດໄພຂອງອາຫານ ແລະ ຢາ

ເພື່ອຮັບປະກັນໃຫ້ອາຫານ, ຢາ ແລະ ພະລິດຕະພັນການແພດທີ່ຜະລິດ ແລະ ຈໍ່ໜ່າຍຢູ່ ສປປ ລາວ ມີຄວາມຮັບປະກັນທາງດ້ານຄຸນນະພາບ ແລະ ຄວາມປອດໄພນອກຈາກການສ້າງລະບຽບກົດໝາຍ ເພື່ອເປັນເຄື່ອງມືໃນການຄຸ້ມຄອງ ກະຊວງສາຫາລະນະສຸກໄດ້ປັບປຸງການຈັດຕັ້ງ ສາຍງານອາຫານ ແລະ ຢາ ເພື່ອຊ່ວຍໃນການຄຸ້ມຄອງວຽກງານດັ່ງກ່າວ.

1. ສຸນ ແລະ ຫ້ອງວິໄຈອາຫານ ແລະ ຢາ

* ສຸນວິໄຈອາຫານ ແລະ ຢາ

ອີງຕາມຄວາມຮຽກຮ້ອງຕ້ອງການວຽກງານຄຸ້ມຄອງຄຸນນະພາບອາຫານ ແລະ ຢາ, ກະຊວງສາຫາລະນະສຸກ ກົມການຢາ ໄດ້ສ້າງຕັ້ງຫ້ອງວິໄຈຄຸນນະພາບຢາຂຶ້ນໃນປີ 1987-88, ໃນປີ 1990 ໄດ້ປັບປຸງເປັນສຸນວິໄຈຢາ ແລະ ໃນປີ 1995 ໄດ້ສ້າງຕັ້ງເປັນສຸນວິໄຈອາຫານ ແລະ ຢາ ຂຶ້ນ ໂດຍການນຳໃຊ້ທຶນຂອງລັດຖະບານ ສປປ ລາວ ແລະ ການປະກອບເຄື່ອງມື ແລະ ອຸປະກອນຫ້ອງທິດລອງ ໂດຍລັດຖະບານ ສະວິດັນ ພາຍໃຕ້ໂຄງການ Sida ແລະ ໄດ້ຮັບທຶນຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານອຸປະກອນຈາກອົງການ FAO ລວມທັງການຊ່ວຍເຫຼືອລ້າຈາກ UNODC (UNDCP).

ໃນປີ 1997-2000 ສູນດັ່ງກ່າວມີບົດບາດສຳຄັນ ແລະ ເປັນຂໍກຸນແຈໃນລະບົບຮັບປະກັນຄຸນນະພາບອາຫານ, ຢາ ແລະ ຢາເສບຕິດ. ໃນປີ 1990 ພະນັກງານສູນວິໄຈມີພຽງ 5 ທ່ານ ແລະ ປະຈຸບັນມີ 32 ທ່ານ, ສ່ວນຫຼາຍເປັນ ພະນັກງານການປາ ແລະ ໄດ້ຜ່ານການຝຶກອົບຮົມທາງດ້ານວິໄຈອາຫານ ແລະ ຢາ ທັງພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ. ປະຈຸບັນສູນດັ່ງກ່າວສາມາດວິໄຈ: ອາຫານ, ຢາ, ເຄມີ, ຢາເສບຕິດ, ວັດຖຸອອກລົດຕໍ່ຈິດ- ປະສາດ ແລະ ເຄື່ອງສາອາງ. ຈໍານວນຕົວແບບທີ່ໄດ້ວິໄຈ ມີການເພີ້ມຂຶ້ນ ຈາກຈໍານວນ 224 ລາຍການໃນປີ 1995 ເປັນ 1410 ລາຍການໃນປີ 1999, ນອກນັ້ນ ຍັງໄດ້ປະກອບເຄື່ອງມືວິໄຈ ທີ່ທັນສະໄໝຈໍານວນໜຶ່ງ.

- ທ້ອງວິໄຈອາຫານ ແລະ ຢາ ແຂວງ**

ນອກຈາກສູນວິໄຈອາຫານ ແລະ ຢາທີ່ຕ້ອງຢູ່ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນແລ້ວ ວຽກງານວິໄຈຄຸນນະພາບອາຫານ ແລະ ຢາ ກໍຍັງໄດ້ຂະຫຍາຍອອກໄປສູ່ບັນດາແຂວງ ຊຸ່ງມາຮອດປັດຈຸບັນມີທ້ອງວິໄຈອາຫານ ແລະ ຢາຢູ່ແຂວງຫຼວງພະບາງ, ສະຫວັນນະເຊດ ແລະ ຈຳປາສັກ.

ພິທີມອບຮັບສູນວິໄຈອາຫານ ແລະ ຢາ

2. ວຽກງານກວດກາອາຫານ ແລະ ຢ່າ

ກ່ອນປີ 1980 ວຽກງານກວດກາອາຫານ ແລະ ຢ່າ ແມ່ນບໍ່ໄດ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ, ເນື່ອງຈາກວ່າເວລານັ້ນ ມີແຕ່ ວຽກງານຄຸ້ມຄອງການຢ່າ ແລະ ວຽກງານດັ່ງກ່າວ ແມ່ນດຳເນີນໄປແບບບໍລິຫານເກື້ອງກຸນ.

ນັບແຕ່ປີ 1981 ເປັນຕົ້ນມາ ວຽກງານການກວດກາອາຫານ ແລະ ຢ່າ ໄດ້ຮັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດພຽງແຕ່ ການ ກວດກາຢາເທົ່ານັ້ນ ໂດຍສະເພາະແມ່ນກວດກາຮັ້ນຂາຍຢ່າ ຂອງເອກະຊຸມ, ຊຶ່ງແມ່ນກົມການຢ່າ ໃນເວລານັ້ນເປັນຜູ້ ຄຸ້ມຄອງ.

ໃນສີກີປີ 1990-91, ຫ້ອງການຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງອາຫານ ແລະ ຢ່າ ໄດ້ຮັບການສ້າງຕັ້ງຂຶ້ນ ແລະ ເລີ່ມແຕ່ນັ້ນມາຈຶ່ງໄດ້ມີລະບຽບການພື້ນຖານຈຳນວນໜຶ່ງ ເພື່ອເປັນບ່ອນອີງ ໃນການກວດກາອາຫານ ແລະ ຢ່າ ໃນ ຂອບເຂດທົ່ວປະເທດ, ແຕ່ວຽກງານກວດກາກໍ່ຄົການຄຸ້ມຄອງຄຸນນະພາບອາຫານ ແລະ ຢ່າ ແມ່ນຍັງບໍ່ທັນເຂັ້ມແຂງ ເທົ່າທີ່ຄວນ. ຍ້ອນວ່າໃນຊ່ວງເວລານັ້ນ ການຈັດຕັ້ງຄຸ້ມຄອງອາຫານ ແລະ ຢ່າ ມີການຊັ້າຊ້ອນກັນ ຄື: ມີຫັງຫ້ອງການ ຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງອາຫານ ແລະ ຢ່າ ແລະ ກົມການຢ່າ ໂດຍສະເພາະແມ່ນວຽກງານກວດກາຄຸນນະພາບ, ແຕ່ ວຽກກວດກາຄຸນນະພາບອາຫານ ແມ່ນຍັງຢູ່ໃນຂອບເຂດຈຳກັດ.

ໃນປີ 1994 ເປັນຕົ້ນມາ, ຫັງສອງການຈັດຕັ້ງດັ່ງກ່າວຂ້າງເທິງໄດ້ໂຮມເຊົ້າເປັນການຈັດຕັ້ງອັນດຽວຄື: ກົມ ອາຫານ ແລະ ຢ່າ ຊຶ່ງມີພາລະບົດບາດຄຸ້ມຄອງມະຫາພາກດ້ານອາຫານ ແລະ ຢ່າ ໃນຂອບເຂດທົ່ວປະເທດ. ວຽກງານ ກວດກາຄຸນນະພາບອາຫານ ແລະ ຢ່າ ໄດ້ຮັບການປັບປຸງ.

ເພື່ອເຮັດໃຫ້ຜະລິດຕະພັນ ອາຫານ ແລະ ຢ່າ ທີ່ຜະລິດ, ນຳ ເຊົ້າ ແລະ ຈໍລະຈອນແຈກປາຍຢູ່ ໃນ ສປປ ລາວ ໄດ້ຮັບການ ຕິດຕາມກວດກາທາງດ້ານຄຸນ ນະພາບ ແລະ ປະລິມານຢ່າງ ຖືກຕ້ອງຕາມລະບຽບຫຼັກການທີ່ ທາງການວາງອອກຢ່າງເຂັ້ມງວດ.

ປີ 2002-03 ໄດ້ລືເລີ່ມ ປະສານສິນທີບັນຫາແຫ່ງການ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຫຼາງຢູ່ສູນກາງ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນ ເພື່ອຈັດຕັ້ງ ແລະ ດຳເນີນການກວດກາອາຫານ, ຢ່າ ແລະ ຜະລິດຕະພັນການແພດປະຈຳດ່ານນຳເຊົ້າ ທາງ ການ. ເພື່ອຮັບປະກັນໃຫ້ແກ່ວຽກງານກວດກາຄຸນນະພາບອາຫານ ແລະ ຢ່າ ໃຫ້ມີປະສິດທິຜົນ ຈຶ່ງໄດ້ມີການປັບປຸງ ແລະ ຍົກລະດັບຄວາມຮູ້ຄວາມສາມາດເຈົ້າໜ້າທີ່ກວດກາອາຫານ ແລະ ຢ່າ ໃນຂອບເຂດທົ່ວປະເທດຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ, ພ້ອມດຽວກັນນັ້ນກໍໄດ້ປະກອບພາຫະນະ, ອຸປະກອນ ແລະ ເຄື່ອງມີຈຳເປັນພື້ນຖານຈຳນວນໜຶ່ງ ໃຫ້ແກ່ການຈັດຕັ້ງ ປະຕິບັດວຽກງານດັ່ງກ່າວໃຫ້ ໄດ້ຮັບຜົນດີກວ່າເກົ່າ.

ຖຸນນະພາບໃນການຜະລິດ, ການນຳເຂົ້າ, ການບໍລິການດ້ານອາຫານ ແລະ ຢາ ໄດ້ຮັບການປັບປຸງ ແລະ ຖືກຕິດຕາມກວດກາເປັນປະຈຳ ແລະ ເຂັ້ມງວດກວ່າເວົ້າ.

3. ກອງກວດກາອາຫານ ແລະ ຢາ

ໃນປີ 2011 ກອງກວດກາອາຫານ ແລະ ຢາໄດ້ຮັບການສ້າງຕັ້ງຂຶ້ນ ເພື່ອເຮັດໜ້າທີ່ຕິດຕາມ, ຊຸກຍູ້ ແລະ ກວດກາຄຸນນະພາບ - ຄວາມປອດໄພອາຫານ, ຢາ ແລະ ຜະລິດຕະພັນການແພດ ຕາມພາລະປິດບາດ, ໜ້າທີ່ ແລະ ສິດທິກຳນິດໄວ້ໃນຂໍ້ຕິກລົງຂອງລັດຖະມົນຕິກະຊວງສາທາລະນະສຸກວ່າດ້ວຍການຈັດຕັ້ງແລະການເຄື່ອນໄຫວຂອງ ກອງກວດກາອາຫານ ແລະ ຢາ ສະບັບເລກທີ 542/ກຊສ, ລົງວັນທີ 18 ເມສາ 2010, ຊຶ່ງປະກອບມີພະນັກງານ 15 ຄົນ ເປັນເງິນ 08 ຄົນ, ມີ 03 ຂະແໜງຄື: 1. ຂະແໜງບໍລິຫານ, 2, ຂະແໜງກວດກາຢາ ແລະ ຜະລິດຕະພັນການ ແພດ, 3. ຂະແໜງກວດກາອາຫານ.

ມາຮອດ ປີ 2014 ຄະນະນຳ ກະຊວງສາທາລະນະສຸກໄດ້ ດັດແກ້ພາລະປິດບາດຄົນໃໝ່ ຕາມຂໍ້ຕິກລົງວ່າ ດ້ວຍການຈັດຕັ້ງ ແລະ ການເຄື່ອນໄຫວຂອງກອງກວດກາອາຫານ ແລະ ຢາ ສະບັບເລກທີ 1154 ສທ, ລົງວັນທີ 15 ພຶດສະພາ 2014 , ຊຶ່ງ ເປັນຫົວໜ່ວຍວິຊາການຂຶ້ນກັບກະຊວງສາທາລະນະສຸກ ໂດຍຜ່ານສາຍງານຂອງກົມກວດ ກາ, ປະກອບມີ 03 ຂະແໜງຄືເວົ້າ. ພະນັກງານກອງກວດກາອາຫານ ແລະ ຢາ ໄດ້ມີຈຳນວນເພີ້ມຂຶ້ນຈາກ 15 ຄົນ ໃນປີ 2011 ມາເປັນ 36 ຄົນໃນປີ 2020 .

ໃນປີ 2020 ກະຊວງສາທາລະນະສຸກ ໄດ້ກຳນົດໃຫ້ ກອງກວດກາອາຫານ ແລະ ຢາຂຶ້ນກັບສາຍງານຂອງ ກົມອາຫານ ແລະ ຢາ ຕາມ ຂໍ້ຕິກລົງວ່າດ້ວຍການຮັບຮອງເອົາການປັບປຸງແຜນງານ, ແຜນງານຍ່ອຍ ແລະ ໂຄງການ ເຂົ້າໃນແຜນພັດທະນາສາທາລະນະສຸກ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX (2021-2025) ສະບັບເລກທີ 0501/ສທ, ລົງວັນທີ 24 ກຸມພາ 2020 .

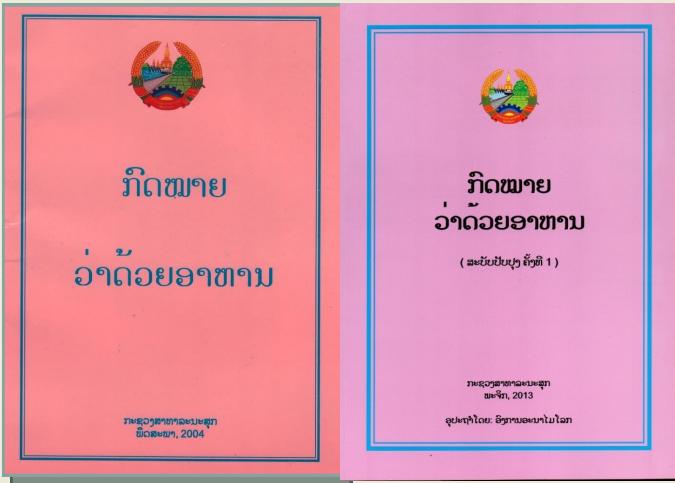
ຜ່ານການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໜ້າທີ່ ແລະ ພາລະປິດບາດ ກອງກວດກາອາຫານ ແລະ ຢາ ໄດ້ສ້າງບັນດາລະບຽບ ການ, ຄຸ້ມື ແລະ ຂັ້ນຕອນການກວດກາອາຫານ ແລະ ຢາ ເພື່ອເປັນເຄື່ອງມີ ໃນການກວດກາ ແລະ ເປັນຍ່ອນອີງໃນ ການປະຕິບັດມາດຕະການຕໍ່ຜູ້ລະເມີດ, ຈຶ່ງເຮັດໃຫ້ສະພາບບັນຫາຢາປອມ, ຢາຕິກາມາດຕະຖານ ຢາເຖື່ອນ ນັບມື ຫຼຸດລົງ ແລະ ຢາບໍໄດ້ຂຶ້ນທະບຽນ ທີ່ຈະຈອນຢູ່ພາຍໃນປະເທດກໍ່ຫຼຸດລົງຈາກ 19,37 % ໃນປີ 2016 ມາເປັນ 5,75 % ໃນປີ 2020. ພ້ອມນັ້ນ ກໍໄດ້ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງ ແລະ ພັດທະນາຄວາມຮູ້ ຄວາມສາມາດໃຫ້ແກ່ ເຈົ້າໜ້າ ທີ່ກວດກາອາຫານ ແລະ ຢາຂຶ້ນສູນກາງ ແລະ ແຂວງ ລວມທັງເຈົ້າໜ້າທີ່ກວດກາອາຫານ ແລະ ຢາປະຈຳດ້ານສາກົນ ໂດຍຜ່ານການຝຶກອົບຮົມທັງຢູ່ພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ ແລະ ຍາດແຍ່ງການຂ່ວຍເຫຼືອຈາກອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນ ທາງດ້ານເຕັກນິກ ວິຊາການ ແນ່ໃສ່ເພື່ອປົກປ້ອງຜູ້ບໍລິໂພກ ໃຫ້ໄດ້ຮັບອາຫານ ແລະ ຢາ ທີ່ມີຄຸນນະພາບ ແລະ ຄວາມປອດໄພ.

V. ການພັດທະນາວຽກງານຄຸ້ມຄອງອາຫານ ແລະ ຢາ

ເພື່ອເປັນການປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນງານຄຸ້ມຄອງຜູ້ບໍລິໂພກ ທີ່ທາງກະຊວງສາທາ ລະນະສຸກວາງອອກໃຫ້ປະກິດຜົນເປັນຈິງ, ວຽກງານຄຸ້ມຄອງອາຫານ ແລະ ຢາກໍແມ່ນວຽກງານໜຶ່ງທີ່ມີຄວາມໝາຍ ຄວາມສໍາຄັນ ໃນການປົກປ້ອງຜູ້ບໍລິໂພກ ໃຫ້ໄດ້ຮັບແຕ່ອາຫານ ແລະ ຢາ ທີ່ມີຄຸນນະພາບ, ປອດໄພ ແລະ ມີປະສິດທິຜົນ ແລະ ວຽກງານດັ່ງກ່າວ ແມ່ນຮັດການພັດທະນາຂຶ້ນຢ່າງຕໍ່ເນື້ອງ ຊຶ່ງສະແດງອອກດັ່ງນີ້:

ຄວາມປອດໄພຂອງອາຫານໄດ້ມີການລົງລົ້ມ ແລະ ພັດທະນາຂຶ້ນມາເລື້ອຍໆ ດ້ວຍການສ້າງຂໍ້ກຳນົດ ກິດລະບຽບ
ການຄຸ້ມຄອງ ການຜະລິດ, ການນຳເຂົ້າ-ສົ່ງອອກ,
ຈໍາໜ່າຍ ແລະ ໄດ້ກຳນົດມາດຕະຖານອາຫານຈໍາ
ນວນໜຶ່ງທີ່ເປັນພື້ນຖານໃຫ້ແກ່ການຄຸ້ມຄອງ,
ຕິດຕາມກວດກາຄຸ້ມນະພາບ ແລະ ຄວາມປອດໄພ.

ນັບແຕ່ປີ 1994 ມາຮອດປະຈຸບັນ, ກົມ
ອາຫານ ແລະ ຢ່າ ກໍໄດ້ມີການປັບປຸງ ແລະ
ພັດທະນາຂໍ້ກຳນົດກິດລະບຽບໄດ້ຫຼາຍສະບັບ, ໃນປີ
2004 ກິດໝາຍວ່າດ້ວຍອາຫານ ໄດ້ຖືກຮັບຮອງ
ຈາກສະພາເໜ່ງຊາດ ແລະ ໄດ້ປະກາດໃຊ້ຢ່າງເປັນ
ຫາງການໃນປີນັ້ນເອງ. ພາຍຫຼັງນຳໃຊ້ມາໄດ້ເກືອບ
10 ປີ ເຫັນວ່າມີບາງມາດຕາບໍ່ສອດຄ່ອງຈຶ່ງໄດ້ຮັບ
ການປັບປຸງ ຄັ້ງທີ 1 ໃນປີ 2013.

ໃນປີ 1998 ສປປ ລາວ ໄດ້ເຂົ້າເປັນສະມາຊີກຂອງຄະນະກຳມະການກິດລະຫັດອາຫານສາກົນ (Codex Alimentarius Commission) ແລະ ໄດ້ສ້າງຕັ້ງຄະນະກຳມະການກິດລະຫັດອາຫານລາວ ໂດຍພາຍໃຕ້ການຊື້ນໍາ
ຂອງຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງອາຫານ ແລະ ຢ່າ ຊຶ່ງມີພາລະບິດບາດໃນການພິຈາລະນາຮັບຮອງບັນດາມາດຕານ
ອາຫານຂອງລາວ.

ເພື່ອຮັບປະກັນໃຫ້ການຄຸ້ມຄອງຄວາມປອດໄພອາຫານໃຫ້ມີປະສິດທິພາບກົມອາຫານ ແລະ ຢ່າໄດ້ສ້າງມີຕິກຳ
ລະບຽບການຫຼາຍສະບັບ ແລະ ເພື່ອເປັນບ່ອນອີງໃນການຄຸ້ມຄອງຜະລິດຕະພັນອາຫານ.

ເພື່ອຮັດໃຫ້ວຽກງານຄຸ້ມຄອງ, ຕິດຕາມກວດກາ ແລະ ປະເມີນຜົນຄຸ້ມນະພາບ ແລະ ຄວາມປອດໄພຂອງ
ອາຫານ ໃຫ້ມີຄວາມເຂັ້ມງວດ ແລະ ມີປະສິດທິຜົນ, ກົມອາຫານ ແລະ ຢ່າ ໄດ້ປະສານສົມທີບກັບກົມອະນາໄມ-ກັນ
ພະຍາດ ໄດ້ປຶກສາຫາລືຮ່ວມກັນເພື່ອແບ່ງຄວາມຮັບຜິດຊອບຕໍ່ວຽກງານການຄຸ້ມຄອງອາຫານ ຕາມພາລະບິດບາດ
ຂອງຕົນ.

ການພັດທະນາວຽກງານຄຸ້ມຄອງອາຫານ ກົມອາຫານ ແລະ ຢ່າ ໄດ້ຈັດກອງປະຊຸມກ່ຽວກັບວຽກງານຄຸ້ມ
ຄອງອາຫານ ທີ່ວປະເທດຄັ້ງທີ 1 ໃນປີ 2001 ແລະ ກອງປະຊຸມອາຫານ ແລະ ຢ່າ ທີ່ວປະເທດໃນທຸກ 5 ປີ ເພື່ອສະ
ຫຼຸບ ຕິລາຄາ ແລະ ແລກປ່ຽນບິດຮຽນລະຫວ່າງສູນກາງ-ແຂວງ ແລະ ຜູດໍາເນີນທຸລະກິດ.

ຖັນແຫວ່າພະນັກງານວິຊາການທັງສູນກາງ ແລະ ຫ້ອງຖື່ນ ໄດ້ຮັບການຍົກລະດັບທັງພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະ
ເທດຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ ໂດຍຜ່ານການຝຶກອົບຮົມ ແລະ ສຶກສາຍົກລະດັບທັງໄລຍະສັ້ນ ແລະ ໄລຍະຍາວ.

ນອກນັ້ນ ກົມອາຫານ ແລະ ຢ່າ ຍັງໄດ້ຮັບກຽງເປັນເຈົ້າພາບຈັດກອງປະຊຸມວິຊາການດ້ານຄວາມປອດໄພ
ຂອງອາຫານອາຊຽນ ຄັ້ງທີ 4 ຂຶ້ນທີ່ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ ໃນເດືອນ ກັນຍາ 2005 ແລະ ເປັນເຈົ້າພາບຈັດກອງ
ປະຊຸມວິຊາການດ້ານອາຫານ, ຢ່າ ແລະ ຜະລິດຕະພັນການແພດ ອາຊຽນ ຫຼາຍຄັ້ງ ຕາມຮອບໝູນວຽນ.

V. ດ້ານນິຕິກຳ

ພາຍຫຼັງປະເທດຊາດໄດ້ຮັບການປົດປ່ອຍຈືນມາເຖິງປີ 1982, ການຄຸ້ມຄອງລັດ ຄຸ້ມຄອງສັງຄົມ ກໍ່ຄົວງກງານ ດ້ານວິຊາການແມ່ນ ຍັງປະຕິບັດຕາມກົນໄກເກົ່າ, ຕົ້ນຕຳແມ່ນຄຸ້ມຄອງຕາມມະຕິຄໍາສັ່ງຂອງຂັ້ນເທິງ. ໃນໄລຍະນັ້ນ, ບັນດາຂໍ້ກຳນົດ-ກົດລະບຽບເພື່ອເປັນເຄື່ອງມີ ໃນການກວດກາ ແລະ ຄຸ້ມຄອງ ທຸລະກິດດ້ານຢາ ຂອງເອກະຊົນ ກໍ່ຄົວງລັດຍັງບໍ່ທັນໄດ້ຮັບການພັດທະນາ. ການຈໍາລະຈອນແຈກຢາຢາ ແລະ ອຸປະກອນການແຜດ ຂອງເອກະຊົນ ມີລັກຊະນະ ກະແຈກກະຈາຍ, ຊະຊາຍເຊັ່ນ: ຍັງມີໜີ້ຄ້າ ຈໍານວນໜຶ່ງ ໄດ້ຄ້າຂາຍຢາ ແບບທ່ຽວເລະຂາຍ, ວາງຂາຍ ຕາມຕະຫລາດ ຫຼື ຂາຍປິນເປັກບໍລິສັນຄ້າອື່ນໆ ຕາມຮ້ານຂາຍເຄື່ອງແຫ້ງ ທີ່ວໄປ.

ເລີ່ມແຕ່ປີ 1983, ກະຊວງສາຫາລະນະສຸກ ໄດ້ມີການປັບປຸງກົງຈັກການຈັດຕັ້ງ ໃນການຄຸ້ມຄອງ ມະຫາພາກ ດ້ານວຽກງານການຢາ, ກົມການຢາ ຈຶ່ງໄດ້ເລີ່ມປະຕິບັດພາລະບົດບາດ ແລະ ຫ້າທີ່ຂອງຕົນ ແລະ ໄດ້ສ້າງລະບຽບການ ຈໍານວນໜຶ່ງ ເພື່ອກວດກາ ແລະ ຄຸ້ມຄອງຮ້ານຂາຍຢາ ທີ່ມີຢູ່ແລ້ວ ໃນທັງຕະຫຼາດ ແລະ ຄ້າຂາຍຢາ ຊະຊາຍນັ້ນ ໃຫ້ເຂົ້າສຸລະບຽບຫຼັກການ ທັງເປັນມາດຕະການໃນການຄຸ້ມຄອງດ້ານຢາຂອງພາກລັດ ແລະ ເອກະຊົນ.

ຈາກນັ້ນ, ກົມການຢາຈຶ່ງໄດ້ເລີ່ມລົງສໍາຫຼວດ ກວດກາ ບັນດາຮ້ານຂາຍຢາ ທີ່ມີຫັ້ງນົດ ຢູ່ຫ້ອງຕະຫຼາດ ເພື່ອດຳເນີນ ການອອກໃບທະບຽນໃຫ້ຖືກຕ້ອງ ແລະ ເລີ່ມຈົດທະບຽນຢາ ທີ່ຈໍາໜ່າຍຢູ່ໃນ ສປປ ລາວ, ພ້ອມກັນນັ້ນ ຍັງໄດ້ຮັດການໂຄສະນາ ສຶກສາອົບຮົມ ໃຫ້ແກ່ ຜູ້ທີ່ດຳເນີນການຄ້າຂາຍຢາຊະຊາຍ ເພື່ອໃຫ້ທັນປ່ຽນວິທີການ ແລະ ໃຫ້ດຳເນີນທຸລະກິດ ຫຼື ປະກອບອາຊີບຄ້າຂາຍຢາ ໃຫ້ເປັນໄປຕາມລະບຽບການທີ່ວ່າງອອກ ເທື່ອລະກ້າວ.

ໄລຍະປີ 1983-1990, ແມ່ນໄລຍະລົງເລີ່ມ ສ້າງ ແລະ ປະກາດໃຊ້ຂໍ້ກຳນົດ ແລະ ກົດລະບຽບຕ່າງໆ ເພື່ອເປັນເຄື່ອງມີ ໃນການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ກວດກາວຽກງານດ້ານຢາດັ່ງລາຍລະອຽດຕໍ່ໄປນີ້:

- ແຈ້ງການເລກທີ 198/ກຊສ, ລົງວັນທີ 02/05/1983 ວ່າເວັບການສ້າງຕາຫ່າງການຢາເອກະຊົນ ແລະ ການເກືອດຫ້າມຢາບາງຊະນິດ ທີ່ເປັນອັນຕະລາຍຕໍ່ສຸຂະພາບ.
- ຂໍ້ກຳນົດຊ່ວຄາວກ່ຽວກັບຮ້ານຂາຍຢາ ເລກທີ 1036/ກຊສ, ລົງວັນທີ 28/08/1988.
- ບັນຊີຢາພື້ນຖານ ສະບັບທໍາອິດໄດ້ເລີ່ມຮ່າງຂຶ້ນໃນປີ 1987.
- ມະຕິກລົງຂອງສະພາລັດຖະມິນຕີ ວ່າດ້ວຍການຄຸ້ມຄອງຕິດຕາມ ແລະ ກວດກາບໍລິສັດຂາອອກ-ຂາເຂົ້າ, ຜູ້ຜະລິດ ແລະ ຈໍາໜ່າຍຢາປົວພຍາດ ແລະ ວັດຖຸເປັນຢາເລກທີ 31/ປສລ, ລົງວັນທີ 02/05/1989.
- ຂໍ້ກຳນົດກ່ຽວກັບປ້າຍວິຊາສະເພາະຂອງທີ່ວ່າຍທຸລະກິດການຢາ ສະບັບ ເລກທີ 763/ກຊສ, ລົງວັນທີ 27/10/1990.

ໃນປີ 1990 ສະພາລັດຖະມິນຕີ ໄດ້ອອກມະຕິກລົງວ່າດ້ວຍ ການຈັດຕັ້ງ ແລະ ການເຄື່ອນໄຫວຂອງ ຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງອາຫານ ແລະ ຢາ ສະບັບເລກທີ 49/ປສລ, ລົງວັນທີ 30/8/1990 ເພື່ອຮັດຫ້າທີ່ຄຸ້ມຄອງ, ກວດກາຄຸນນະພາບຜະລິດຕະພັນອາຫານ ແລະ ຢາ ທີ່ນຳເຂົ້າ ແລະ ຜະລິດພາຍໃນ ເພື່ອປົກປ້ອງສິດຜົນ ປະໂຫຍດຂອງປະຊາຊົນຜູ້ຊີມໃຊ້.

ກ. ນະໂຍບາຍແຫ່ງຊາດດ້ານຢ່າ ແລະ ກົດໝາຍຢ່າ ແລະ ຜະລິດຕະພັນການແພດ

ໂດຍໄດ້ຮັບການຊ່ວຍເຫຼືອຈາກອີງການຊີດາແຫ່ງປະເທດສະວິເຕັນ ໃນປີ 1992 ກະຊວງສາທາລະນະສຸກໄດ້ສ້າງມະໂຍບາຍແຫ່ງຊາດດ້ານຢ່າ ແລະ ປະກາດໃຊ້ໃນປີຕໍ່ມາຄືປີ 1993.

ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດນະໂຍບາຍແຫ່ງຊາດດ້ານຢ່າ ໃຫ້ເປັນຮູບປະທຳແມ່ນວຽກງານບຸລິມະສິດໜີ່ຂອງກະຊວງສາທາລະນະສຸກ ເພື່ອປະກອບເຂົ້າໃນການສະກັດກັນ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນບັນຫາຫຍໍ້ທີ່ຕ່າງໆ ກ່ຽວກັບຄຸນນະພາບ ແລະ ຄວາມປອດໄພຂອງຢ່າ ເຊັ່ນ: ສະພາບຢ່າເຖື່ອນ, ຢ່າບໍ່ໄດ້ມາດຕະຖານ, ຢ່າປອມແປງ, ການນຳໃຊ້ຢ່າ ບໍ່ສົມເຫດສົມເປັນ ແລະ ອື່ນໆ.

ກ່ອນການມິນະໂຍບາຍແຫ່ງຊາດດ້ານຢ່າ, ວຽກງານຄວບຄຸມຄຸນນະພາບ ແລະ ຄວາມປອດໄພຂອງຢ່າ ໄດ້ມີການລື່ອມ ແລະ ພັດທະນາຂຶ້ນເລື້ອຍໆ ດ້ວຍການສ້າງຂໍ້ກຳນົດກົດລະບຽບໃນການຄຸ້ມຄອງການຜະລິດ, ການນຳເຂົ້າ-ສົ່ງອອກ, ຈຳໜ່າຍ ແລະ ໄດ້ກຳນົດບັນຊີຢ່າຈໍາເປັນພື້ນຖານ, ບັນຊີຢ່າຕ້ອງຫ້າມ ທີ່ເປັນພື້ນຖານ ໃຫ້ແກ່ການຄຸ້ມຄອງ, ຕິດຕາມ ກວດກາຄຸນນະພາບ ແລະ ຄວາມປອດໄພ.

ພາຍຫຼັງມີນະໂຍບາຍແຫ່ງຊາດດ້ານຢ່າ ໃນປີ 1993 ເປັນຕົ້ນມາ, ກົມອາຫານ ແລະ ຢ່າ ກໍໄດ້ມີການປັບປຸງ ແລະ ພັດທະນາຂໍ້ກຳນົດ ກົດລະບຽບໄດ້ຫຼາຍສະບັບ, ໃນປີ 2003 ນະໂຍບາຍແຫ່ງຊາດ ໄດ້ຮັບການປັບປຸງຄັ້ງ ທີ 1 .ໄລຍະແຕ່ປີ 1990 ຫາ ປີ 1999 ແມ່ນໄລຍະທີ່ມີການສ້າງ ແລະ ປະກາດໃຊ້ຂໍ້ກຳນົດ, ກົດລະບຽບ ແລະ ແຈ້ງການຕ່າງໆ ຫຼາຍສະບັບ.

ໃນປີ 2000 ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍຢ່າ ແລະ ຜະລິດຕະພັນການແພດ ໄດ້ຖືກຮັບຮອງຈາກສະພາແຫ່ງຊາດ ແລະ ໄດ້ປະກາດໃຊ້ຢ່າເປັນຫາງການໃນປີດຽວກັນ.ພາຍຫຼັງນຳໃຊ້ມາໄດ້ 10 ປີ ເຫັນວ່າມີບາງມາດຕາບໍ່ສອດຄ່ອງຈຶ່ງໄດ້ຮັບການປັບປຸງຄັ້ງທີ 1 ໃນປີ 2011.

2. ລະບຽບການຕ່າງໆ ດ້ານຢ່າ

- ແຈ້ງການກ່ຽວກັບ ຫ້າມນຳເອົາເປົະລິດຕະພັນຢ່າປົວພະຍາດບາງຊະນິດເຂົ້າ ສປປ ລາວ ແລະ ການເຄື່ອນຍ້າຍພາຍໃນປະເທດ ເລກທີ 955/ກຊສ, ລົງວັນທີ 05/09/1990.
- ແຈ້ງການກ່ຽວກັບ ການນຳຢ່າປົວພະຍາດເຂົ້າ-ອອກ ສປປ ລາວ ແລະ ການເຄື່ອນຍ້າຍພາຍໃນປະເທດ ເລກທີ 955/ກຊສ, ລົງວັນທີ 05/09/1990.
- ຂໍ້ກຳນົດວ່າດ້ວຍການຄຸ້ມຄອງຢ່າ ທີ່ເປັນຂອອກ-ຂາເຂົ້າ ເລກທີ 411/ກຊສ, ລົງວັນທີ 16/7/1990.
- ຂໍ້ກຳນົດວ່າດ້ວຍການຄຸ້ມຄອງການຜະລິດຢ່າ ເລກທີ 467/ກຊສ, ລົງວັນທີ 27/07/1990.
- ແຈ້ງການກ່ຽວກັບການນຳຢ່າປົວພະຍາດເຂົ້າ ສປປ ລາວ ໂດຍໂຄງການຊ່ວຍເຫຼືອຈາກອີງການຈັດຕັ້ງສາກົນ ຫີ້ຕ່າງປະເທດ ເລກທີ 800/ກຊສ, ລົງວັນທີ 11/07/1990.

1. ແຈ້ງການກ່ຽວກັບ ຫ້າມນຳເຂົ້າ ແລະ ຈໍາໜ່າຍຢາປົວພະຍາດທີ່ໄດ້ມາດຕະຖານຄຸນນະພາບ ໃນ ສປປ ລາວ ເລກທີ 761/ກຊສ, ລົງວັນທີ 24/08/1991.
2. ແຈ້ງການກ່ຽວກັບການຂຶ້ນທະບຽນວິຊາສະເພາະ, ຂຶ້ນທະບຽນຜະລິດຕະພັນພາຍໃນ ແລະ ຢາທີ່ເປັນຂອອກຢູ່ກະຊວງສາທາລະນະສຸກ ເລກທີ 488/ກຊສ, ລົງວັນທີ 21/11/1991
3. ຂໍ້ກຳນົດວ່າດ້ວຍ ການຄຸ້ມຄອງຄຸນນະພາບຢາປົວພະຍາດຄືນທີ່ເປັນຂອອກ-ຂາເຂົ້າ ເລກທີ 59/ຄອຢ, ລົງວັນທີ 10/10/1991.
4. ຂໍ້ກຳນົດວ່າດ້ວຍ ການຄຸ້ມຄອງຄຸນນະພາບຢາປົວພະຍາດຄືນ ທີ່ຜະລິດພາຍໃນປະເທດ ເລກທີ 100/ຄອຢ, ລົງວັນທີ 24/10/1991.
5. ໃບແຈ້ງການກ່ຽວກັບ ການໂຄສະນາອອກຂ່າວ ແລະ ການຈັດສໍາມະນາກ່ຽວກັບຢາປົວພະຍາດທຸກຊະນິດ, ອາຫານເສີມການແພດ, ເຄື່ອງສໍາອາງ ແລະ ອຸປະກອນການແພດ ເລກທີ 853/ກຊສ, ລົງວັນທີ 20/08/1992.
6. ນະໂຍບາຍແຫ່ງຊາດດ້ານຢາ ເລກທີ 13/ ມຍ ໄດ້ຖືກຮັບຮອງ ແລະ ປະກາດໃຊ້ໃນວັນທີ 13/3/93.
7. ໃບແຈ້ງການກ່ຽວກັບຫ້າມຜະລິດນຳເຂົ້າຈໍາໜ່າຍຢາຕ້ອງຫ້າມ,ຢາປອມ, ຢາບໍ່ໄດ້ມາດຕະຖານຄຸນນະພາບ ແລະ ລັກລອບເຂົ້າມາຈໍາໜ່າຍໃນ ສປປ ລາວ ເລກທີ 272/ກຊສ, ລົງວັນທີ 21/02/1994.
8. ຂໍ້ກຳນົດວ່າດ້ວຍຢາຕ້ອງຫ້າມ ເລກທີ 740/ກຊສ, ລົງວັນທີ 03/04/1994.
9. ຂໍ້ກຳນົດວ່າດ້ວຍການຂຶ້ນທະບຽນຜະລິດຕະພັນຢາ ຢູ່ ສປປ ລາວ ເລກທີ 613/ກຊສ, ລົງວັນທີ 04/06/1995.
10. ກິດລະບຽບໃນການອະນຸຍາດໂຄສະນາອາຫານ ແລະ ຢາ ເລກທີ 3226/ກຊສ, ລົງວັນທີ 22/09/1997.
11. ຂໍ້ກຳນົດ ວ່າດ້ວຍຫຼັກການ ຜະລິດທີ່ດີ ແລະ ການຄວບຄຸມຄຸນນະພາບຢາ ເລກທີ 1021/ກຊສ, ລົງວັນທີ 11/08/1998.
12. ແຈ້ງການກ່ຽວກັບການນຳໃຊ້ຢາປ້ອງກັນ ແລະ ປຶ້ນປົວພະຍາດໄຂ້ບຸງຢູ່ ສປປ ລາວ.
13. ແຈ້ງການກ່ຽວກັບການອອກທະບຽນວິສາຫະກິດຊ່ວຄາວໃຫ້ຮ້ານຂາຍຢາ ເລກທີ 885/ກຊສ, ລົງວັນທີ 19/09/1991.

ໄລຍະແຕ່ປີ 2000 ຫາ ປີ 2005 ແມ່ນໄລຍະທີ່ມີການປັບປຸງຄືນ, ສ້າງໃໝ່ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາ ກິດໝາຍ, ດຳລັດ ແລະ ຂໍ້ກຳນົດດ້ານອາຫານ ແລະ ຢາຫຼາຍສະບັບເຊັ່ນ:

1. ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍປາ ແລະ ພະລິດຕະພັນການແພດສະບັບເລກທີ 01/ສພຊ, ລົງວັນທີ 08 ເມສາ 2000.
2. ດໍາລັດວ່າດ້ວຍຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດທີ່ເປັນຢາສະບັບເລກທີ 155/ນຍ, ລົງວັນທີ 30 ກັນຍາ 2003.
3. ນະໂໄບຢາແຫ່ງຊາດດ້ານຢາ ສະບັບປັບປຸງ ລົງວັນທີ 13 ສິງຫາ 2003.
4. ຂໍ້ກຳນົດຂອງກະຊວງສາຫາລະນະສຸກວ່າດ້ວຍຮ້ານຂາຍຍ່ອຍປາ ເລກທີ 482/ກຊສ, ລົງວັນທີ 19 ເມສາ 2002.
5. ພຶດແນະນຳບາງຈຸດກ່ຽວກັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຂໍ້ກຳນົດຂອງກະຊວງສາຫາລະນະສຸກ ວ່າດ້ວຍຮ້ານຂາຍຍ່ອຍປາ ສະບັບເລກທີ 1624/03.ກອຍ, ລົງວັນທີ 15 ສິງຫາ 2003.
6. ຂໍ້ກຳນົດວ່າດ້ວຍການສ້າງຕັ້ງບໍລິສັດຂອງກາ-ຊາເຊົ້າ ແລະ ພະລິດຕະພັນການແພດ ສະບັບເລກທີ 1442/ກຊສ, ລົງວັນທີ 13 ສິງຫາ 2003.
7. ຂໍ້ກຳນົດວ່າດ້ວຍການຂັ້ນທະບຽນຢາເລກທີ 1441/ກຊສ, ລົງວັນທີ 13 ສິງຫາ 2003.
8. ຂໍ້ກຳນົດວ່າດ້ວຍການບໍລິຈາກຢາ ແລະ ພະລິດຕະພັນການແພດ ສະບັບເລກທີ 937/ກຊສ, ລົງວັນທີ 12 ກໍລະກົດ 2003.
9. ຂໍ້ກຳນົດວ່າດ້ວຍການຄຸ້ມຄອງການໂຄສະນາອາຫານ, ຢາ ແລະ ພະລິດຕະພັນການແພດ ສະບັບເລກທີ 2581/ກຊສ, ລົງວັນທີ 12 ພະຈິກ 2003 ແລະ ສະບັບປັບປຸງຕັ້ງທີ 1 ເລກທີ 1494/ສທ, ລົງວັນທີ 06/07/2016
10. ບັນຊີຢາຕ້ອງຫ້າມຂອງສປປ ລາວ ສະບັບເລກທີ 1018/ກຊສ, ລົງວັນທີ 29 ພຶດສະພາ 2003.
11. ບັນຊີຢາຄວບຄຸມ ແລະ ບໍ່ຄວບຄຸມຂອງ ສປປ ລາວ ສະບັບເລກທີ 2580/ກຊສ, ລົງວັນທີ 25 ພະຈິກ 2002.

ຂ. ກົດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການດ້ານອາຫານ

1. ຂໍ້ກໍານົດວ່າດ້ວຍ ການຄຸ້ມຄອງຄຸນນະພາບຜະລິດຕະພັນອາຫານ ທີ່ຜະລິດໃນປະເທດເລກທີ 048/ຄອຢ, ລົງວັນທີ 26 ຕຸລາ 1991.
2. ຂໍ້ກໍານົດວ່າດ້ວຍ ການຄຸ້ມຄອງຄຸນນະພາບປະເພດອາຫານ ທີ່ເປັນຂາອອກ-ຂາເຊົ້າ ເລກທີ 035/ຄອຢ, ລົງວັນທີ 26 ຕຸລາ 1991.
3. ຂໍ້ກໍານົດວ່າດ້ວຍ ການຄຸ້ມຄອງຄຸນນະພາບອາຫານ ໃນການຈໍລະຈອນແຈກປາຍພາຍໃນປະເທດ ເລກທີ 105/ຄອຢ, ລົງວັນທີ 31 ຕຸລາ 1991.
4. ຂໍ້ກໍານົດວ່າດ້ວຍ ການຈົດທະບຽນອາຫານ ເລກທີ 1600/ກຊສ, ລົງວັນທີ 25/11/1994.
5. ແຈ້ງການກ່ຽວກັບ ຂໍ້ກໍານົດເລກທີ 035/ຄອຢ ກ່ຽວກັບການເກືອດຫ້າມການນຳເຂົ້າອາຫານທີ່ຕີກມາດຕະຖານ.
6. ແຈ້ງການກ່ຽວກັບ ຂໍ້ກໍານົດເລກທີ 048/ຄອຢ ກ່ຽວກັບສືອາຫານ ແລະ ຂໍ້ຈຳກັດ.
7. ແຈ້ງການເລກທີ 027/ຄອຢ ກ່ຽວກັບຂໍ້ກໍານົດເລກທີ 105/ຄອຢ ຫວດ III 5.2 ການຂຽນສະຫຼຸກອາຫານ.
8. ຄຸມກວດກາອາຫານ 5/1997.
9. ດຳລັດກ່ຽວກັບເກືອປະສົມສານໄອໂອດິນເລກທີ 42/ນຍ, ລົງວັນທີ 20/05/1995.
10. ຂໍ້ກໍານົດກ່ຽວກັບການນຳໃຊ້ລະບົບ HACCP ໃນໂຮງງານຜະລິດອາຫານ ເລກທີ 3706/ກຊສ, ລົງວັນທີ 30/10/1997.
11. ມາດຕະຖານນັ້ນໍ້າດື່ມເລກທີ 152/ຄອຢ, ລົງວັນທີ 11/09/1992.
12. ມາດຕະຖານກະແລມເລກທີ 152/ຄອຢ, ລົງວັນທີ 09/01/1993.
13. ມາດຕະຖານຊອດໝາກເລັ້ນເລກທີ 153/ຄອຢ, ລົງວັນທີ 16/01/1993.
14. ມາດຕະຖານເກືອປະສົມທາດໄອໂອດິນເລກທີ 1029/ກຊສ, ລົງວັນທີ 09/06/1995.
15. ມາດຕະຖານນັ້ນໍ້າແຮ່ທາດ ເລກທີ 711/ຄອຢ, ລົງວັນທີ 05/07/1993.
16. ມາດຕະຖານນັ້ນໍ້າກ້ອນເລກທີ 1337/ກຊສ, ລົງວັນທີ 08/09/1995.
17. ຂໍ້ກໍານົດວ່າດ້ວຍການຄຸ້ມຄອງການໂຄສະນາອາຫານ, ຢາ ແລະ ຜະລິດຕະພັນການແພດ ສະບັບເລກທີ 2581/ກຊສ, ລົງວັນທີ 12 ພະຈິກ 2003 ແລະ ສະບັບປັບປຸງຄັ້ງທີ 1 ເລກທີ 1494/ສທ, ລົງວັນທີ 06/07/2016.
18. ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍອາຫານສະບັບເລກທີ 04/ສພຊ, ລົງວັນທີ 15 ພຶດສະພາ 2004 .ສະບັບປັບປຸງຄັ້ງທີ 1 ເລກທີ 33/ສພຊ, ລົງວັນທີ 24 ກໍລະກິດ 2013.

VI. งานพัฒนาธุรกรรมทางการเงินมูลค่า

ພາຍຫັງທີ່ປະເທດຊາດໄດ້ຮັບການປິດປ່ອຍຢ່າງສົມບູນແລ້ວ, ການພັດທະນາ ດ້ວນຊັບພະຍາກອນມະນຸດ ກໍ່ຢັງສືບຕໍ່ຢ່າງບໍ່ຢຸດຢັງ, ໄປຄຽງຄຸງກັບການພັດທະນາ ບຸກຄະລາກອນສາຫາລະນະສຸກດ້ານອື່ນໆ ການພັດທະນາ ແລະ ການກໍ່ສ້າງພະນັກງານການປາ ກໍ່ໄດ້ສືບຕໍ່ສ້າງຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ ທັງໝູ່ພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ.

ການກໍສ້າງພະນັກງານການປາ ຢູ່ພາຍໃນ ມີພຽງແຕ່ຊັ້ນຕົ້ນ ຫາຊັ້ນກາງ ເທົ່ານັ້ນ ແລະ ກໍມີໂຮງຮຽນຢູ່ 2-3 ແຫ່ງ ເຊັ່ນ: ຊັ້ນກາງ ມີ 1 ແຫ່ງ ຢູ່ມະຫາວິທະຍາໄລເພດສາດ (ຄະນະວິທະຍາສາດການແພດ ໃນປະຈຸບັນ). ສໍາລັບ ຊັ້ນຕົ້ນ ມີຢູ່ໂຮງຮຽນວິທະຍາການສາທາລະນະສຸກ, ກໍາເພິ່ນນະຄອນວຽງຈັນ, ແຂວງຫົວພັນ ແລະ ຍັງສາມາດສ້າງ ພະນັກງານໄດ້ປະມານ 20-30 ຄົມ/ປີ.

ส่วนพะນັກງານການປາຊັ້ນສູງສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນ ສິ່ງໄປກໍ່ສ້າງຢູ່ຕ່າງປະເທດ ແຕ່ກໍ່ມີນ້ອຍທີ່ສຸດ (ໃນຊົມປີ 80 ເກືອບເວົ້າໄດ້ວ່າບໍ່ມີພະນັກງານການປາຊັ້ນສູງເລີຍ) ໂດຍການສິ່ງໄປຮຽນຢູ່ບັນດາປະເທດສັງຄົມນີ້ຍົມ ເຊັ່ນ: ສ.ສ ຫວຽດນາມ ແລະ ແຊັ້ນກາງຈໍານວນໜີ່ກໍ່ສິ່ງໄປກໍ່ສ້າງທີ່ຕ່າງປະເທດເຊັ່ນ: ສ.ສ. ຫວຽດນາມ, ກຸບາ ແລະ ບັນດາປະເທດສັງຄົມນີ້ຍົມເກົ່າເຄີ: ສະຫະພາບໂຂວຽດ, ສ. ເຊັກ, ສ.ປ ເຢຍລະມັນ, ອົງກາລີ ແລະ ອື່ນງ.

- ภารกิจพัฒนาภารกิจงานป้ายในประเทศ

ມາຮອດສຶກປີ 1981-1982 ໂຮງຮຽນດັ່ງກ່າວ ໄດ້ຍົກລະດັບຈາກການຢ່າຊັ້ນກາງມາເປັນການຢ່າຊັ້ນສູງ ແລະ ສາມາດສ້າງພະນັກງານການຢ່າຊັ້ນສູງລຸ່ມທໍາອິດ ໄດ້ 20 ກວ່າຄືນ ໃນປີ 1986 ແລະ ໃນແຕ່ລະປີກໍ່ສາມາດສ້າງພະນັກງານໄດ້ 20-30 ຄືນ.

ຕັ້ງແຕ່ມີການສ້າງຕັ້ງໂຮງຮຽນການປາຊັ້ນກາງ ກໍ່ຄືການປາຊັ້ນສູງ, ບັນດາພະນັກງານວິຊາການຫຼາຍໜ້ານ ທີ່ມີບົດຮຽນທັງພາກທິດສະດີ ແລະ ພາກປະຕິບັດຕົວຈີງ ທີ່ສັງກັດ ຢູ່ໃນສາຍອາຫານ ແລະ ປາ ກໍ່ໄດ້ປະກອບສ່ວນສົດສອນບັນດານັກສຶກສາແຕ່ລະລົ້ນຕະຫອດມາ.

ພະນັກງານການຢ່າທັງພາກລັດ ແລະ ລັດວິສາຫະກິດໄດ້ຮັບການອົບຮົມ ແລະ ຍົກລະດັບດ້ານວິຊາ ສະເພາະສູງຂຶ້ນເລື້ອຍໆ ສະແດງອອກເຊັ່ນ: ໄດ້ຮັບການສຶກສາຂຶ້ນປະລິນຍາໂທ 24 ທ່ານ ໃນນັ້ນເປັນຍິ່ງ 10 ທ່ານ ແລະ ອີກ 05 ທ່ານ ແມ່ນປະລິນຍາອອກໃນນັ້ນ ເປັນຍິ່ງ 01 ທ່ານ.

ພະນັກງານການປາທີ່ສັງກັດລັດ ແລະ ວິສາຫະກິດໃນທົ່ວປະເທດລວມມີ 901 ຄົນ (ສະຖິຕິປີ 2000) ໃນ
ນັ້ນການປາຊັ້ນສູງ ແລະ ເໜືອມະຫາວິທະຍາໄລ ມີ 308 ຄົນ, ການປາຊັ້ນກາງມີ 255 ຄົນ ແລະ ການປາຊັ້ນຕົ້ນ
338 ຄົນ.

ໃນປີ 2020 ພະນັກງານການປ່າທີ່ສັງກັດລັດມີເຖິງ 2.065 ຄົນ ໃນນັ້ນ ມີປະລິນຍາເອກ 08 ຄົນ,
ປະລິນຍາໂທ 95 ຄົນ, ປະລິນຍາຕີ 952 ຄົນ, ຊັ້ນສູງ 140 ຄົນ, ຊັ້ນກາງ 757 ຄົນ, ຊັ້ນຕົ້ນ 115 ຄົນ(ກອງປະຊຸມ
ພົບປະສາຍອາຫານ ແລະ ຢາ. 16 ຕລາ 2020.

VII. ການຮ່ວມມືສາກິນ ແລະ ຂົງເຊດ

ໃນເບື້ອງຕົ້ນການຮ່ວມມືກັບຕ່າງປະເທດແມ່ນຍຸ້ນບໍ່ທັນກ້ວາງຂວາງ, ມີສະເພາະແຕ່ກັບ ບັນດາປະເທດສັງຄົມ ນີ້ຢືນ ເຊັ່ນ: ສ. ສ. ຫວຽດນາມ, ສະຫະພາບໂຊວຽດ, ສ.ປ ຈິນ... ເພາະສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນຢູ່ພາຍໃຕ້ການຊື້ນໍາຂອງ ຫ້ອງການກະຊວງສາຫາລະນະສຸກ.

ການຮ່ວມມືກັບຕ່າງປະເທດໄດ້ຊ່ວຍເຮັດໃຫ້ການບໍລິຫານຮຸ່ມຄອງວຽກງານອາຫານ ແລະ ປາ ດ້ວຍໆ ພັດທະນາດີຂຶ້ນເລື້ອຍໆ, ບັນດາອີງການທີ່ໄດ້ໃຫ້ການຊ່ວຍເຫຼືອລວມມື:

1. ອົງການຈັດຕັ້ງສາກິນ (Multilateral Organizations)

- ອົງການ ອະນາໄມໄລກ (WHO)
- ອົງການ ອຸຍນິເຊັບ (UNICEF)
- ອົງການອາຫານ ແລະ ການກະເສດ (FAO)
- ອົງການສະຫະປະຊາຊາດ ເພື່ອຄວບຄຸມປາເສບຕີ (UNDP)

2. ອົງການຮ່ວມມືລະຫວ່າງປະເທດ (Bilateral Organizations)

- ອົງການ ຊີດາ (SIDA)
- ອົງການ ໄຈາ (JICA)
- ອົງການ ຈິກແວວ (JICWELS)
- ອົງການ AUSAID
- ອົງການ ຈິທີເຊດ (GTZ)
- ອົງການ CDG

3. ອົງການຈັດຕັ້ງສາກິນທີ່ບໍ່ສັງກັດລັດຖະບານ (NGOs)

- ອົງການແພດບໍ່ມີພິມແດນ (MSF)
- ອົງການ ແຊເຊແອລ (CCL)
- ອົງການກາແດງສະວິດສ (SWISS RED CROSS)
- ອົງການຊ່ວຍເຫຼືອຊົ່ງກັນ ແລະ ກັນ (EMI)
- ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງອື່ນໆ...

4. ສະຖາບັນການເງິນສາກິນ: ທະນາຄານ ພັດທະນາອາຊີ (ADB), ທະນາຄານໄລກ (World Bank)

ກ. ການຮ່ວມມືກັບອີງການອະນາໄມໂລກ

ອີງການອະນາໄມໂລກ ໄດ້ໃຫ້ການຊ່ວຍເຫຼືອແກ່ກົມການຢາ ໃນເມື່ອກ່ອນກໍ່ກົມອາຫານ ແລະ ຢາ ໃນປະຈຸບັນ 5 ກົດຈະກຳຕົ້ນຕຳເຊັ່ນ:

ການພັດທະນາບຸກຄະລາກອນ

ອີງການອະນາໄມໂລກ ໄດ້ສະໜັບສະໜູນທຶນໃນການອໍານວຍຄວາມສະດວກໃຫ້ແກ່ການເຂົ້າຮ່ວມກອງປະຊຸມ, ການໄປທັດສະນະສຶກສາ ແລະ ການຍິກລະດັບດ້ານວິຊາການຄຸ້ມຄອງບໍລິຫານ, ການກວດກາອາຫານ ແລະ ຢາ, ການສະໜອງຢາ, ການບໍລິຫານການຄຸ້ມຄອງການຢາ ໂດຍທົ່ວໄປ ແລະ ການວິເຄາະວິຈອາຫານ ແລະ ຢາ ຊຶ່ງສາມາດຮັດໃຫ້ພະນັກງານທີ່ກ່ຽວຂ້ອງໄດ້ຮັບການຍິກລະດັບທັງພາກທີ່ດີເພີ້າປະຕິບັດຕົວຈິງໃຫ້ດີຂຶ້ນເທື່ອລະກ້າວ ແລະ ເປັນເຖິງໂຂໃຫ້ພະນັກງານໄດ້ມີປະສິບການສູງຂຶ້ນເລື້ອຍໆ ສາມາດພົວພັນ, ແລກປ່ຽນປິດຮຽນ ແລະ ປະສານງານກັບສາກົນ ໄດ້ດີພໍສົມຄວນ.

ການສະໜອງຊ່ວວຊານ:

ອີງການອະນາໄມໂລກ ໄດ້ສະໜອງຊ່ວວຊານດ້ານການສ້າງ ແລະ ບັບປຸງ ບັນຊີຢາພື້ນຖານ ແຫ່ງຊາດ, ຊ່ວຍຝຶກອົບຮົມກ່ຽວກັບຫຼັກການການຜະລິດຢາທີ່ດີ, ດ້ານການວິເຄາະວິຈອາຫານ ແລະ ຢາ, ພັດທະນານະໂຍບາຍຄວາມປອດໄພຂອງອາຫານ ແລະ ດ້ານຂຶ້ນທະບຽນຢາ.

ການສະໜອງພາຫະນະ

ອີງການອະນາໄມໂລກໄດ້ສະໜອງພາຫະນະລົດໃຫຍ່ຈໍານວນ 02 ຄັນ ແລະ ລົດຈັກຈໍານວນ 10 ກວ່າຄັນ ຊຶ່ງສາມາດຊ່ວຍອໍານວຍຄວາມສະດວກ ໃຫ້ແກ່ການເຄື່ອນໄຫວວຽກງານອາຫານ ແລະ ຢາ, ພາຫະນະດັ່ງກ່າວ ໄດ້ຈັດແບ່ງໃຫ້ແຂວງເບົ້າໝາຍຈໍານວນໜີ່ງ.

ການສະໜອງອຸປະກອນ:

ອີງການອະນາໄມໂລກຍັງໄດ້ສະໜອງອຸປະກອນທີ່ເປັນພື້ນຖານໃຫ້ແກ່ການວິເຄາະວິຈອາຫານ, ຢາ ແລະ ອຸປະກອນຫ້ອງການເຊັ່ນ: ຄອມພິວເຕີ, ຈັກອັດເອກະສານ, ພິມດິດ, ຈັດແວ່ວງເອກະສານ ແລະ ເຄື່ອງສາຍແຜ່ນໃສ ຊຶ່ງສາມາດອໍານວຍຄວາມສະດວກໃຫ້ແກ່ການຄຸ້ມຄອງບໍລິຫານຫ້ອງການໃຫ້ໄດ້ຮັບຜົນດີ.

ການສະໜອງທຶນເພື່ອຈັດກອງປະຊຸມ, ຜິກອົບຮົມ ແລະ ສໍາມະນາ

ອີງການອະນາໄມໂລກໄດ້ໃຫ້ການສະໜັບສະໜູນດ້ານທຶນເພື່ອຈັດກອງປະຊຸມ, ຜິກອົບຮົມ ແລະ ສໍາມະນາດ້ານຕ່າງໆ ເຊັ່ນ:

ການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ການຈັດຫາຢາ, ກອງທິນໝູນວຽນຢາ, ປະຊຸມການຢາທົ່ວປະເທດ, ປະຊຸມບັບປຸງ ແລະ ເຜີຍແຜ່ ບັນຊີຢາຈຳເປັນພື້ນຖານແຫ່ງຊາດ, ສິ່ງເສີມການຜະລິດຢາທີ່ດີ ແລະ ການນຳໃຊ້ຢາຢ່າງສົມເຫດສົມຜົນ, ປະຊຸມ ພິຈາລະນາກິດໝາຍວ່າດ້ວຍອາຫານ ແລະ ບັນດາຂໍ້ກຳມີດດ້ານອາຫານ, ການຄຸ້ມຄອງລະບົບສາງ, ການຈັດຂຶ້ນຈັດຫາ ແລະ ການຈະລະຈອນແຈກຢາຍ ເພື່ອໃຫ້ພະນັກງານມີບົດຮຽນ ແລະ ປະລິບການໃນການສະໜອງຢາທີ່ມີຄຸນນະພາບ, ປະສິດທິຜົນ, ປອດໄພ ແລະ ລາຄາເໝາະສົມ ໃຫ້ແກ່ຜູ້ບໍລິໂພກ ແລະ ອໍານວຍຄວາມສະດວກໃຫ້ແກ່ແພດໝໍໃນການ ບໍລິການກ່ຽວກັບການກັນ ແລະ ປື່ນປົວພະຍາດ ທັງເປັນການສ້າງຄວາມເຊື່ອຫັ້ນໃຫ້ແກ່ສ້າງຄົມໃນການໃຊ້ບໍລິ ການ ທາງດ້ານສາຫາລະນະສຸກ. ນອກຈາກນີ້ຢູ່ໄດ້ໃຫ້ທຶນເຂົ້າຮ່ວມກອງປະຊຸມສາກົນດ້ານອາຫານ ແລະຢາ ໂດຍສະເພາະ ວຽກງານຮ່ວມມືກັບອາຊຽນ.

ຂ. ການຮ່ວມມືກັບ ຊຶດາ (ໂຄງການນະໂຍບາຍແຫ່ງຊາດ ດ້ານຢາ)

ໂຄງການໄດ້ເລີ່ມຕົ້ນມາແຕ່ປີ 1992 ໂດຍການ ຂ່ວຍທິນຈາກລັດຖະບານປະເທດ ສະວິດັນ (ຊຶດາ) ນະໂຍບາຍຕັ້ງກ່າວ ໄດ້ຖືກຮັບຮອງ ແລະ ປະກາດໃຊ້ ດ້ວຍດຳລັດເລກທີ 49/ນຍ, ລົງວັນທີ 13/03/1993, ໄດ້ ຈັດໃຫ້ເປັນ 3 ໄລຍະ.

ໂຄງການໄລຍະທີ 1: 1993-1995, ມູນຄ່າ 9,000,000 ກູໂຮນ (SEK)

- ການພັດທະນາ ແລະ ຮັບຮອງເອົານະໂຍບາຍແຫ່ງ ຊາດດ້ານຢາ.
- ການຂ່ວຍເຫຼືອເພື່ອຄຸ້ມຄອງ ແລະ ວາງແຜນວຽກ ການສາຫາລະນະສຸກຂອງລາວ.
- ການກະກຽມບຸດທະສາດ ແລະ ແຜນການເຄື່ອນ ໄຫວສໍາຫຼັບວຽກງານໂຄສະນາ ສຶກສາອົບຮົມກ່ຽວ ກັບການນຳໃຊ້ຢາຢ່າງສົມເຫດສົມຜົນ.
- ສ້າງສູນວິໄຈປາແຫ່ງຊາດພ້ອມທັງປະກອບ ອຸປະກອນຮັບໃຊ້ຈຳເປັນພື້ນຖານຈໍານວນຫົ່ງດ້ານການວິໄຈ.
- ຍົກລະດັບຄວາມຮູ້ຄວາມສາມາດຂອງພະນັກງານວິຊາການ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງໃນລະດັບຕ່າງໆ ໂດຍຜ່ານການ ເຂົ້າຮ່ວມກອງປະຊຸມ, ສໍາມະນາ ແລະ ການຝຶກອົບຮົມ.

ໂຄງການໄລຍະ 2: ແຕ່ປີ 1996-2000, ມູນຄ່າ 15,000,000 ກູໂຮນ.

- ໄດ້ປະກອບອຸປະກອນວິໄຈ ທີ່ເປັນພື້ນຖານໃຫ້ສູນວິໄຈອາຫານ ແລະຢາ. ພະນັກງານວິຊາການຈໍານວນຫົ່ງ ໄດ້ ຮັບທິນຈາກໂຄງການເພື່ອເຂົ້າຮ່ວມປະຊຸມ, ທັດສະນະສຶກສາ, ຜິກອົບຮົມ ແລະ ສໍາມະນາຢູ່ພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດລວມຫຼັງການຮຽນພາສາຂັ້ງກິດ.
- ໄດ້ສ້າງກິດໝາຍ, ດຳລັດ ແລະ ບັນດາຂໍ້ກຳມີດດ້ານຢາຈໍານວນຫົ່ງ.

- ພັດທະນາຕົວຊີ້ວັດກ່ຽວກັບຫຼັກການຂາຍຢາທີ່ດີ ແລະ ປຶ້ມ 10 ຕົວຊີ້ວັດສໍາລັບເຈົ້າໜ້າທີ່ກວດກາ ແລະ ຜູ້ຂາຍຢາ.
- ພະນັກງານກວດກາໄດ້ຮັບການຝຶກອົບຮົມຫຼາຍກ່າວ 100 ຄົນ ຈາກ 55 ເມືອງກ່ຽວກັບການຂາຍຢ່ອຍຢາທີ່ດີ ຫຼື GPP. ຊຸກຍັ້ງ ຕິດຕາມການນຳໃຊ້ຢາຢ່າງສົມເຫດສົມຜົນຢູ່ບັນດາໂຮງໝໍ.
- ການໂຄສະນາ ແລະ ຂ່າວສານກ່ຽວກັບການພັດທະນາ ແລະ ເຜີຍແຜ່ໂດຍການຜ່ານສື່ຕ່າງໆ ເພື່ອໃຫ້ຂໍ້ມູນ ຂ່າວສານກ່ຽວກັບການນຳໃຊ້ ແລະ ການບໍລິໂພກ ອາຫານທີ່ມີຄຸນນະພາບ ແລະ ປອດໄພເຊັ່ນ: ແຜ່ນ ພັບ, ປະຕິທິນ, ວິທະຍຸ, ໂກລະພາບ, ຫັງສີພິມ ແລະ ວາລະສານອາຫານ ແລະ ຢາ ປະຈຳໄຕ້ມາດ.
- ສິ່ງເສີມການນຳໃຊ້ຢາພື້ນເມືອງສົມທີບກັບຢາຫຼວງໃນ ນັ້ນ ໄດ້ສ້າງປຶ້ມສຸດຕໍ່ລາຍຢາພື້ນເມືອງ, ແຜນທີ່ຕົ້ນໄມ້ ເປັນຢາ ແລະ ທິດລອງການນຳໃຊ້ຕົ້ນໄມ້ເປັນຢາ ຈໍາ ມວນໜຶ່ງ.
- ການຄົ້ນຄ້ວາລະບົບສາຫາລະນະສຸກ ໄດ້ຮັບການພັດທະນາເພື່ອສະໜັບສະໜູນໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ໂຄງ ການນະໂຍບາຍແຫ່ງຊາດດ້ານຢາ. ໃນນັ້ນ ໄດ້ອົບຮົມພະນັກງານທີ່ເຮັດການຄົ້ນຄ້ວາຈໍານວນໜຶ່ງ ພ້ອມທັງກຳນິດອອກ 6 ຫົວໜ້າ ໂຄງການຄົ້ນຄ້ວາ ຊຶ່ງໄດ້ປະຕິບັດຢູ່ບັນດາແຂວງ ຕ່າງໆ. ຜົນຂອງການຄົ້ນຄ້ວາ ໄດ້ນຳມາໃຊ້ເປັນບ່ອນອີງໃນການພັດທະນາວຽກງານການຢາ.

ໂຄງການໄລຍະ 3 +ໄລຍະສືບຕໍ່ ແຕ່ປີ 2001-2003 ມູນຄ່າ 13,500,000 ກູໂຮອນ

ເປັນໄລຍະສຸດທ້າຍຂອງໂຄງການນະໂຍບາຍແຫ່ງຊາດດ້ານຢາ ເພື່ອສິ່ງເສີມຄວາມເຂັ້ມແຂງ ແລະ ຄວາມອາດສາມາດຂອງສະຖາບັນ ແລະ ເພື່ອຮັບປະກັນຄວາມຍືນຍົງຂອງການປະຕິບັດໂຄງການ, ໃນນັ້ນ ວຽກຕົ້ນຕໍ່ບັນລຸດັ່ງນີ້:

- ສືບຕໍ່ປະຕິບັດວຽກງານໂຄງການໄລຍະ 2 ໃຫ້ມີຄວາມເຂັ້ມແຂງ ໂດຍສະເພາະກົດໝາຍ, ດໍາລັດ ແລະ ບັນດາຂໍກໍານົດດ້ານຢາ ໄດ້ຖືກຮັບຮອງ ແລະ ເຜີຍແຜ່ ຂໍ້ມູນຂ່າວສານກ່ຽວກັບການນຳໃຊ້ຢາສົມເຫດສົມຜົນ ໄດ້ຖືກເຜີຍແຜ່ຜ່ານສື່ຕ່າງໆ, ການບໍລິການຂອງຮ້ານຂາຍຢ່ອຍຢາ ໄດ້ຮັບການບັບປຸງໃຫ້ດີຂຶ້ນ, ໄດ້ຮັບການສະໜອງອຸປະກອນຮັບໃຊ້ຫ້ອງທິດລອງວິໄຈຢາ ແລະ ພະນັກງານວິໄຈຢາ ໄດ້ຮັບການຝຶກອົບຮົມ, ນອກນັ້ນ 5 ຫົວໜ້າໃໝ່ຂອງໂຄງການຄື້ນຄ້ວາ ເພື່ອຈັດຕັ້ງປະຕິບັດນະໂຍບາຍແຫ່ງຊາດດ້ານຢາກ່າວັດທະນາຂຶ້ນຕື່ມ.
- ພິເສດໄດ້ເອົາໃຈໃສ່ບັບປຸງລະບົບການຄຸ້ມຄອງດ້ານການເງິນໃຫ້ເຂັ້ມແຂງ ເພື່ອສາມາດນຳໃຊ້ເງິນລາຍຮັບເຊົ້າໃນການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ຮັບປະກັນຄຸນນະພາບຂອງຢາ ໂດຍສະເພາະວຽກກວດກາຢາ, ຂຶ້ນທະບຽນ ແລະ ວິໄຈ.

ຄ. ການຮ່ວມມືກັບອົງການ ອຸຍນິເຊີບ (UNICEF).

- ໃຫ້ການຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານທຶນເພື່ອສິ່ງເສີມ ແລະ ຕິດຕາມຄຸນນະພາບເກືອປະສົມສານ ໄອໂອດິນ ດ້ວຍການຝຶກອົບຮົມໃຫ້ພະນັກງານກວດກາ ແລະ ພະນັກງານວິໄຈ, ສ້າງປຶ້ມຄຸ້ມື ພ້ອມທັງໄດ້ສະໜອງພະຫະນະ (ລົດຈັກ), ອຸປະກອນວິໄຈ, ຄອມພິວຕີ ແລະ ອື່ນໆ ລວມມູນຄ່າ ຂອງການຊ່ວຍເຫຼືອ 196,184 ໂດລາ.

- ການຂະຫຍາຍ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງກອງທຶນໝູນວຽນປາ ຂັ້ນເມືອງ, ສຸກສາລາ ແລະ ບ້ານຈຳນວນໜຶ່ງ. ໃນນີ້ໂດຍ ການຮ່ວມມືກັບສະຫະພັນແມ່ຍິງລາວ ແລະ ອົງການອຸຍນິເຊຍ ຊຶ່ງໄດ້ປະຕິບັດຢູ່ໃນ 5 ແຂວງເກົ່າຄື: ຫົວພັນ, ຊຽງ ຂວາງ, ຄຳມ່ວນ, ສະຫວັນນະເຂດ ແລະ ອັດຕະປີ ມີ 75 ບ້ານ. ຮ່ວມມືກັບສູນຮັກສາສຸຂະພາບແມ່ ແລະ ເດັກ ຢູ່ 2 ແຂວງ ຄື: ຫຼວງພະບາງ ແລະ ວຽງຈັນ ມີ 5 ໂຮງໝໍເມືອງ ແລະ ສຸກສາລາ ຈຳນວນໜຶ່ງ.

ງ. ອົງການອາຫານ ແລະ ການກະເສດ (FAO)

ອົງການອາຫານ ແລະ ການກະເສດແມ່ນອົງການໜຶ່ງທີ່ໃຫ້ການຊ່ວຍເຫຼືອ ແກ່ວຽກງານອາຫານ ຂອງກົມອາຫານ ແລະ ປາ ໂດຍການສະໜອງຊຽງວຊານ ເພື່ອຮ່າງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍອາຫານ ແລະ ໃຫ້ທຶນໃນການຝຶກອົບຮົມພະນັກງານ ກວດກາອາຫານຈຳນວນໜຶ່ງ. ນອກນັ້ນ ຍັງໄດ້ສະໜອງອຸປະກອນວິໄຈອາຫານຈຳນວນໜຶ່ງໃຫ້ແກ່ສູນວິໄຈອາຫານ ແລະ ປາມຸນຄ່າ 600,000 ໂດລາ.

ຈ. ການຮ່ວມມືກັບທະນາຄານພັດທະນາອາຊີ (ADB)

ແມ່ນອົງການທີ່ໄດ້ໃຫ້ການສະໜັບສະໜູນເງິນກັ້ນຢືນໃນການພັດທະນາ, ຂະຫຍາຍາຍ ແລະ ຕິດຕາມຊຸກຍູ້ກອງ ທຶນໝູນວຽນປາຢູ່ແຂວງເບົ້າໝາຍເຊັ່ນ: ໃນປີ 1997 ADB 1 ໄດ້ໃຫ້ທຶນເພື່ອຈັດຕັ້ງກອງທຶນໝູນວຽນປາຢູ່ ແຂວງ ອຸດິມ ໄຊ ແລະ ແຂວງຊຽງຂວາງ.

ໃນປີ 2002 ADB 2 ໄດ້ສະໜອງທຶນໃຫ້ກອງທຶນໝູນວຽນປາ ແຕ່ ຂັ້ນແຂວງ ລົງຮອດຮາກຖານຢູ່ 8 ແຂວງ ພາກເໜືອເຊັ່ນ: ແຂວງຊຽງຂວາງ, ຫົວພັນ, ອຸດິມໄຊ, ເບົ້າໝາລີ, ຫຼວງພະບາງ, ຫຼວງນັ້ນຫາ, ບໍ່ແກ້ວ ແລະ ໄຊຍະບູລີ.

ນອກນັ້ນ ADB ຍັງໄດ້ສະໜອງ ອຸປະກອນ, ພາຫະນະ ແລະ ທຶນຮອນຈຳນວນໜຶ່ງ ໃນການຈັດກອງປະຊຸມ, ຝຶກອົບຮົມ ແລະ ທັດສະນະສຶກສາທັງພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດໃຫ້ພະນັກງານສູນກາງ, ແຂວງ ແລະ ເມືອງເບົ້າໝາຍກ່ຽວກັບວຽກງານກອງທຶນໝູນວຽນປາ.

ສ. ອົງການສະຫະປະຊາຊົດ ເພື່ອການຄວບຄຸມປາເສບຕິດ

ເລີ່ມແຕ່ປີ 1991-94 ອົງການດັ່ງກ່າວ ໄດ້ໃຫ້ການຊ່ວຍເຫຼືອ ໃນການຍິກລະດັບວິຊາການຂອງພະນັກງານດ້ານການຄວບຄຸມ ແລະ ວິໄຈປາເສບຕິດ, ວັດຖຸອອກລິດຕໍ່ຈິດປະສາດ ແລະ ສານເຄີມຕົ້ນ ທັງຢູ່ພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດຈຳນວນ 07 ຄືນ. ນອກຈາກນັ້ນ ຍັງໄດ້ສະໜອງອຸປະກອນການວິໄຈຕ່າງໆ ແລະ ພາຫະນະຈຳນວນໜຶ່ງ ໂດຍໄດ້ສ້າງຫ້ອງວິໄຈຫາງດ້ານນິຕິສາດໃຫ້ແກ່ສູນວິໄຈອາຫານ ແລະ ປາ ໃນຊຸມປີ 1993-94.

ເປັນເຈົ້າພາບຈັດກອງປະຊຸມວິຊາການດໍານອາຫານ, ຢາ ແລະ ຜະລິດຕະພັນການແພດ ອາຊຽນ ຫຼາຍຄັ້ງ ແລະ ກອງປະຊຸມຮ່ວມມືສອງຝ່າຍກັບປະເທດໄກ້ຄຽງ.

ສະຖິຕິກອງທຶນປາ ແລະ ກອງທຶນຫຼຸນວຽນປາ ແຕ່ປີ 1996-2005 (ຂໍ້ມູນ 7/2005)

ຂັນ	1996	1997	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
ຂັນສູນກາງ		02	02	8	8	8	4	4	4
ໂຮງໝໍພາກ							5	5	4
ຂັນແຂວງ		17	17	17	17	17	13	13	13
ຂັນເມືອງ	41	84	111	118	127	126	126	127	125
ຂັນສຸກສາລາ	72	271	332	482	431	543	667	601	710
ຂັນບ້ານ		810	1,269	1,245	1,326	1,729	3,883	4,317	4,991
ລວມ	113	810	1,296	1,853	1,909	2,423	4,698	5,067	5,874

ຕົວເລກສະຖິຕີ ປີ 2010 (06 ເດືອນຕົ້ນປີ)

Number of VRDF in 2010 (first 6 months)

ຊື່ແຂວງ Provinces	ຈຳນວນຕູ້ຢ່າທັງ ໝົດ Total	ຍັງເຄື່ອນໄຫວ ປຶກກະຕິ regularly functional	ເຄື່ອນໄຫວ ບໍ່ປຶກກະຕິ irregularly functional	ບໍ່ເຄື່ອນ ໄຫວ Not functional
ຜົງສາລີ Phongsaly	458	439		19
ຫຼວງນໍ້າຫາ Luangnamtha	287	275		12
ອຸດົມໄຊ Oudomxay	351	351		0
ບໍ່ແກ້ວ Bokeo	243	241		02
ຫຼວງພະບາງ Luangprabang	508	499		09
ຫົວພັນ Huaphanh	629	619		13
ໄຊຍະບຸລີ Xayabouly	245	245		0
ຊຽງຂວາງ Xienkhouang	364	109		255

ຈຳນວນບໍລິສັດຂາອອກ-ຂາເຂົ້າດ້ານປາ-ອຸປະກອນການແພດ (ຂຶ້ມູນ 9/2005)

ປີ	1990	1991	1992	1993	1994	1995
ຈ/ນ ບໍລິສັດ	7	14	17	22	28	31
x 1000\$	2,505	1,799	1,744	2,224	1,997	

ປີ	1996	1997	1998	1999	2000	2005
ຈ/ນ ບໍລິສັດ	32	31	30	28	28	28
x 1000\$		1,268.27	856.45	897.63	728.14	8,947.637

ປີ	2010	2015	2020			
ຈ/ນ ບໍລິສັດ	43	69	87			
x 1000\$		218,48.081	429,785.5			

ນອກນັ້ນ ຍັງມີບໍລິສັດຂາຍຍົກພາຍໃນ 11 ບໍລິສັດໃນປີ 2020

ສະຖິຕິຮັນຂາຍປາ (ຂຶ້ມູນ 7/2005)

ປີ	1990	1991	1992	1993	1994	1995
ຮັນຂາຍປາ	950	148.4	169.0	184.6	184.5	1910

ປີ	1996	1997	1998	1999	2000	2004	2005
ຮັນຂາຍປາ	2,018	1,938	1,978	1,990	1,880	1,994	1,878

ປີ	2010	2015	2020				
ຮັນຂາຍປາ	1,994	2,093	3,139				

ຕົວເລກສະຖິຕິນັກການປາກໍວປະເທດ (2020)

ລ/ດ	ພາກສ່ວນ	ເອກ	ໂທ	ຕີ	ສົງ	ກາງ	ຕົ່ນ	ທັງໝົດ
1	ສົມກາງ		8	49	189	12	120	5
2	ຜົງສເລີ				17	8	8	1
3	ອັດຕະປີ			4	32	8	17	61
4	ສະຫວັນນະເຂດ				78	1	50	18
5	ວຽງຈັນ			4	60		67	2
6	ບໍແກ້ວ				34	5	28	67
7	ອຸດົມໄຊ			4	39		32	1
8	ເຊກອາງ			4	26	5	30	65
9	ຊຽງຂວາງ			1	29	4	20	4
10	ຫົວພິມ			5	41	20	22	10
11	ນະຄອນຫຼວງ				46		55	11
12	ບໍລິສັດໄຊ			7	57	9	57	1
13	ຈຳປາສັກ			1	75	23	83	37
14	ຫຼວງພະບາງ			8	31	2	19	2
15	ສະລະວັນ				29	10	27	3
16	ຄໍາມາວນ			4	42	15	33	15
17	ໄຊຍະບູລື			3	72	8	45	128
18	ຫຼວງນໍ້າຫາ			1	28	6	28	4
19	ໄຊລື່ນບຸນ				27	4	16	1
	ລວມ		8	95	952	140	757	115
								2065

ຂໍ້ມູນສະຫຼຸບ 2016-2020 ຂອງສາຍອາຫານ ແລະ ຢາ

ຈັດພິມໂດຍ:
ກມອາຫານ ແລະ ຢາ
2024

